

Nro. 52.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decembernek 29-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Német Birodalom.

Néhai II. *Fridrik Wilhelm* Prussziai Király so-
lennis temetése December 11-ik napján ment
végbe *Berlinben*, az eleve meg-tétetett rendelések
szerént. — A' *Potsdamban* fekvő gyalog és lovas
garda regementek is jelen vóltanak. A' temetés
reggeli 9 órakor kezdődött, a' midön az egész
városban meg-szóllaltak a' szomorú harangok. —
Az ott garnisonban fekvő regementek az úgy ne-
vezett *Dom*, az az, udvari nagy templom tágas
piatzára gyülekeztek fel, és a' midön a' holt test
a' Királyi kriptába le-botsáttatott vólna, a' már
előre ki-vonatott 24 hát fontos ágyúk tiffzer süt-

tettek-el, azután pedig egynéhány salvét adtak aⁿ jelenvólt gyalog regementek apró tüzi fegyverekkel. Felettébb nagy vólt a' nézőknek a' soksága.

A' *Rénus* bal partyáról, és nevezetesen, a' *Moguntzia* környékéről jött levelek tellyesek panaszló hiradásokkal. Hogy még ekkorig az azon vidéken fekvő Frantzia truppok oda bé nem rukkoltak, e' mondatik fő okának lenni, mivel sokkal több időt kivánt az ott lévő Ts. K. ágyúknak, munitióknak, és magazinumoknak onnan való kihordottatása, mint sem a' tábori Commissariusok gondolták vala. Az ott vólt Ts. K. kórmányozónak Generál *Neunak* onnan való el-menetele December 20-dik napjára vólt meghatároztatva. — A' *Moguntziai* katonák közül azok, a' kik a' *Rénus* bal partyán születtek, December 15-ikén mind el-botsátattak hadi szolgálatjokból; azok pedig, a' kik a' *Rénuson* innen valók, esztendő múlva fognak el-botsáttatni. — A' *Moguntziai* tisztviselők fél esztendőre való zsoldot kaptak, de Ts. Kir. pallzus levél nélkül sem onnan ki, sem oda bé nem botsáttatik senki is. — *Strafsburgból* egynéhány száz tábori proviant sütő legények küldettek *Moguntziába*. — *Strafsburgból* írják azt is, hogy December 18-dikán váratott oda *Bonaparte* fő vezér.

A' *Magy. Kurirnak* egy régi jó barátja és correspondense így ír néki *Erfurtból* December 6-ik napján: Nem régiben egy tudós hazádfiához, Doctor *Oesterreicherhez*, a' *Füredi* savanyú viznek Physicusához vólt itten szerentsének. Ez a' tudós férfiú, a' ki mind a' practica medicinában, mind a' természeti tudományokban szép esmérettel bír, előttünk is sok szép próbait mutatta a' maga chymiában, mineralogiában, és technologiában való tapasztalásainak. — Olly véggel jött ki Német Országba, hogy az ezen tudományoknak tökéletesítésekre tett készületeket tulajdon szemével láthassa, tapasztalhassa, maga hasznára fordíthassa, és hogy nevezetesebb Tudósainkat személyesen is

esmérhesse. — A' minthogy esméretséget is vetett velek, és mind a' Lipsiai Oeconomica, mind a' Jenai természet vizsgáló tudós Társaságoknak tagjává tétetett. — Az illy faradhatatlan, tanúlt, és próbált hazádfiai által juthatunk mi a' Magyar Ország természeti gazdagságainak esméretére.

Batáviai Respublika.

A' voksoknak többsége szerént, tsak ugyan elvégzette azt a' *Hágai Convent*, hogy a' Status mostani szükségéinek ki potolására, minden lakos, a' kinek elztendönként 300 f. jövedelme és capitalisa vagyon, 8 forintot adjon száztól, de nem ingyen, hanem a' proportione, mindenik 3 forint interest fog 100-tól húzni. Ez a' decretum igen nagy érzékenységet okozott a' lakosokban, a' kik a' Frantzia háborúnak kezdetétől fogva 25 nél többet fizettek 100 tól.

Winter Admirális Angliából már *Amsterdamban* megérkezett, holott szállásáról nagy pompával a' *Curiába* vitetett, és fölöstökömmel megvendegeltetett. Estére azon szomorú játékra hivatott, a' melly előre az ő tiszteletére vala készítettve. Onnan *Hágába* váratott, a' hová már ő előtte *Contre-Admirál Meurer* megérkezett. — Ottan is szivességgel várják őtet, de sokkal nagyobb fogadták volna, ha ő győzedelmet vehetett volna az Angliai flottán.

Felettébb örvendettek a' Belgák, hogy azon 72 milliomot, a' mellyel néhai Lengyel Ország, és az Orosz Birodalom azon Respublikának tartoznak, nemtsak törvényesnek lenni meg-esmérte az Orosz Tsászár, hanem azon summa elztendönként való interessének fizetésére is le-kötelezte magát.

Helvétziai Respublika.

Ezen Köz-Társaságnak baratságos neutralitását azzal jutalmaztattyák most meg a' Fran-

tziák, hogy előbbi aristocratica Constitutiójok helyett, mindenütt democraticat akarnak fel-állítani. A' *Baseli* Püspökségben, mellynek *Montèrrible* nevet adtanak, számos Frantzia seregek gyűlnek öfzve, kétség kívül a' *Bernai*, *Solothurni* és *Freyburgi* Cantonoknak elfoglaltatásokra. Hihetőképén nem sokára nagy változást fog ezen Respublikának Constitutiója szenvedni, melly által az eddig való igazgatás formája ugyan el-töröltetik, de annak mástól való nem függése tovább is meg fog maradni.

A' *Párisi* Directorium világosan meg-izente a' *Solothurni* Cantonnak, hogy, ha azon Kapitányt, a' kit a' *Bonaparte* vezérnek tett tisztesség tételért arestomba tétel, leg ottan szabadon nem bocsátja, ollyba fogja a' Frantzia Respublika tartani, mintha világosan háborút indított volna ellene.

Azon különös tiszteletet, a' mellyet a' *Báseli* Canton a' nevezett fő hadi vezérnek tétel, a' külső dolgokra ügyelő *Párisi* Minister parantsolatjából, ekként köszönte meg a' *Báselben* lévő Frantzia követ Minister *Bacher*, December 9-dik napján: „*Hatalmas Urak!* A' külső dolgokra ügyelő Ministerium nem bizhatott volna reám kedvesebb dolgot annak ki jelentésénél, melly nagy szivességgel vette légyen a' Directorium azon tiszteletet, a' mellyet az Urak a' Respublika leg nagyobb vezére, Olasz Ország meg-hódítója, és a' Német Orzági békesség alkotója eránt mutattak. Azon hazafiúi, és szin mutatás nélkül való jó indulat, mellyet a' mi jó szomszédjaink, a' *Báseliek*, mind a' városban, mind a' falukon Generál *Bonaparte* által utazásának alkalmatosságával mutattak, nyilván való bizonyysága azon jó baratságnak, mellynek kötele e' két szabad nemzetet egymással öfzve kaptsolta. — Vajha, hatalmas Urak! többször is alkalmatosságunk lehetne az illy dolgoknak tapasztalására, és a' szabadtság védelmező lelkének felettünk való szemlelésére, a' midőn

a' Frantzia és Helvétziai polgárokat maga árnyé-
kával meg árnyékozza. Többnire a' leg mély-
gesebb tisztelettel vagyok a' hatalmas Uraknak.

Olasz Ország.

Bononiából Decemb. 9-ik napján iratik, és a'
Bétsi udvari Diariumban is fel jegyeztetik, hogy
ámbár formaliter meg-esmérté legyen is a' Sz.
Papa a' Cisálpinai Respublikának valóságát: meg
is mindazáltal az annak hadi szolgálatjában lévő
Lengyel legió, Generál *Dombrowszki* vezérlése alatt,
az Egyházi Birodalomhoz tartozó, és az *Urbinoi*
Hertzezségben fekvő *St. Leói* erősséget el-foglal-
ta; az abban volt Római őrizetnek szabad el-me-
netelt engedett, hanem hogy nyomba követte azt
Urbinoig. — A' Sz. *Leo* mellett, a' lárma haran-
gok zugására ölzve gyülekezett parasztság elég
vért ontott a' Cisálpinusok közt; de mivel sem
ágyúik, sem munitióik, sem lovas katonáik, sem
vezérjeik nem voltak, kéntelenitettek a' nagy erőnek
engedni, 's magokat hátra vonni. — Az ilyen nem-
zetek felől jegyzette meg néhai II. *Fridrik* Prusszus
Király, ezen tzimű munkátskájában: *Considera-
tions sur l'état présent du corps politique de l'Eu-
rope.* „*C'est un opprobre, et une ignominie de per-
dre ses états, et c'est une injustice, et une rapa-
cite criminelle de conquérir ceux, sur lesquels on
n'a aucun droit legitime; az az: A' melly nagy
gyalázat és betstelenség valakinek a' maga Statusait
el-veszteni; olly nagy igazságtalanság, és vétkes ra-
godomány az olly tartományokat el-foglalni, a'
mellyekhez semmi jussa nintsen.*

A' *Toskánai* Nagy Hertzeg udvarához *Mariá*
Belmonte Scivini polgárt küldötte követnek a' Ci-
salpinai Directorium, a' ki November 18 ikán *Flo-
rentziába* érkeztén, onnan *Pisaba* ment, a' hol
tudniillik a' Nagy Hertzeg akkor vólt, és Novem-
ber 23 ik napján által is adta a' maga credentio-
nalis levelét. — Az egész Cisálpinai Respubliká-

ban meg-tiltatott a' városokban és falukban való temetség, következésképen mindenütt a' helységekben kívül rendeltettek temető helyek.

A' December 13 ik napján költ *Velentzei* levelekből ezeket olvassuk. Generál *le Clerk*, *Bonaparte* fő vezér közelirol való rokona, tegnap előtt utazott innen el, olly véggel, a' *Palma-Nuovai* erősségét által adja azon Austriai seregeknek, a' mellyek Generál *Hohenzollern* vezérlése alatt néhány hetektől fogva, onnan tsak egy mélföldnire állottak. — A' nevezett napon három Ts. K. Commissariusok jötteenek bé városunkba, hogy az ide majdan bé rukkolandó Austriai hadi népnek jó kvártélyt készítsenek, — Az ide való Patriciusok, nemesek, és tehetős kereskedők gazdag vendégséget, bált, és mulatságot fognak a' tiszteknek adni.

A' Frantzia seregeknek nálunk való léteket, és barátságokat igen nagy árron vettük meg. Azon kívül, hogy őket tapláltuk, ruháztuk és zsóldal is tartottuk, nagy hadi sattszolást vittek vegbe köztünk, mindenünket requisitió alá vetették, és fegyveres tárunkat is meg dézmálták. — Eddig való tselekedeteket mái napon azzal koronázták meg, hogy a' *Mark* piatzának leg főbb ekességét a' négy ertzből való lovakat el vitték. Ezen lovakat az első században Néro Tsászár vitette Korintusból *Rómába*. Innen a' 4-ik században *Konstantzinápolyba* vitette *N. Konstantinus* Tsászár, maga is oda menvén lakni. A' 13-ik Században igen hatalmasak lévén a' Velentzések, a' nevezett várast el foglalták, és azon négy ertzből való lovat *Velentzébe* által vitték, és akkor a' *Mark* piatzára ki állitván azokat, nagy díszére vóltak azon útzának. — Most már ezek is *Párisba* vandorlanak azon gyűjtemenyekkel és ritkaságokkal együtt, a' mellyeket a' Frantziák Olasz Országban magoknak szerzettek. — *Hodie mihi, cras Tibi.* — Lehet még valaha ollyan idő, a' mellyben onnan is másuva szarándokoskodhatnak. —

Azon nevezetes gályát is, a' melly ekkorig *Bu-centauronak* neveztetett, és a' mellyről a' néhai Velentzei Dogék, minden esztendőben el jegyzet-
ték az Adriaticumi tengert, kótyavetyére botsá-
tottak; de senki sem találta, a' ki azt meg-
venni kívánta volna.

Frantzia Respublika.

Bonaparte fő vezérnek *Párisba* Decemb. 5-ik napján lett érkezéséről illyenképen szól, egy *Párisi* közönséges levél: „Itten, úgymond, 600 ezer ember lakik, és így tizenkét száz ezer szemek vagynak *Bonapartéra* függelzve. De ő most is szüntelen való foglalatosságban lévén, tellyességgel nem kíván az őtet látni akaróknak áldozni, a' leg nagyobb együgyűségbe, és a' Frantzia Respublika ditsőségét tárgyazó dolgokba meritvén elméjét. — *Nil actum reputans, si quid superesset agendum.*

Párisba lett érkezésekor, nem a' Luxemburgi palotában számára készített fényes kvártélyba, hanem kedves felesége *Chantereine* nevű utzában lévő hazába szállott bé. — Leg első volt, a' ki őtet házánál meg látogatta, Director *Barrás*, a' ki azon este egynéhány óráig mulatott nálla. Más nap reggel a' külső dolgokra ügyelő Ministerhez *Taleyrandhoz* ment *Bonaparte*, annan *Barrás* Directorhoz, a' kinél lévén a' több Directorok is, két óráig való conferentiát tartott velek. Ebédre is ott maradt. Senkit mást, közönséges meg jelenéséig, meg nem látogatott. Gyakran sétalgat a' házánál lévő kertetskében, a' hol két esztendővel ennekelötte egy fa hidatskát épitetett és *Lodi-nak* nevezett a' felesége. — Decemb. 9-ikén 30 Generális jelent meg *Párisban*.

A' *Redacteur* nevű officialis újság levélben igen kemény tikkelyt olvasunk a' Helvétusok, 's nevezetesen, a' *Bernai Canton* ellen: „Azon idő

alatt, *úgymond*, a' mig a' Bernai deputatusok a' Frantzia kormányozó szék igasságos kivánságainak elhárításán dolgoznak, más részről azon alkudoznak egy Hatalmassággal, hogy mostani igazgatások formáját garantirozza. Magok részéről arra kötelezték magokat, hogy mindenben segítségére fognak lenni 's a' t.

Azon fényes vendégségben, mellyet Decemb. 15 ikén adott a' Directorium *Bonaparte* fő vezérnek, a' következő külső Ministerek vóltanak jelen, úgymint: *Visconti* a' Cisálpinai; *Boccardi* a' Liguriai; *Meyer* a' Batáviai; *Michelli* a' Genevai Respublikák; *del Campo* a' Spanyol; *Sandotz-Rollin* a' Prussziai; *Dreyer* a' Dániai Országok; *Esseid Aly Effendi* a' Fényes Porta; *Steuben* a' Heszzen-Kasszeli Landgróf; *Abel* a' Würtembergi Hertzeg; *Reitzenstein* a' Badeni Marchió; *Corsini* a' Toskánai; *Ruffo* a' Nápolyi; és *Balbi* a' Szárdinai követek. — Ezt a' vendégséget estére igen szép bal, és egész *Páris* várasa illuminatiója követett.

A' *Rénus* bal partyán fekvő, Német tartományokat, *modo provisorio*, az az, addig is, mig a' *Rastadti* Congressus elvégződne, három Departementumra, az az, osztályra osztatta fel a' Directorium. Az első a' *Roer* vizetől *Roeri* osztálynak fog neveztetni, mellynek fő várasai *Aachen* és *Kolonia* lesznek. A' második a' *Moseli* Departementum, és ebben *Koblentz* lesz az anya város. — A' harmadik Departementumnak *Mont Tonnerre* név adattatott, és ebben *Moguntzia* lesz a' centralis hely.

A' *Bonni* fő iskolának Professorai igen nehezen határozhatták meg magokat a' Frantzia Respublika hívségére való meg esküvésre.

Mennél jobban nevededik a' Frantziáknak Anglia ellen való gyűlölségek, annál több eszközöket gondolnak ki annak veszedelmére. El mel-

lőzvé *Thiloriernek* a' levegő égben repülő nagy hajóját, a' másik elementumban való talalmányát, tudniillik, a' tenger vizei alatt való szabad által menetelt említjük, mellynek probáját is mutatta a' Parison keresztül folyó *Seyne*, v. *Sequana* nagy folyó vizben, a' mellybe a' revolutionalis piatz mellett ő maga le botsátkozván, más fél órani messzeségre, abból minden serelem nélkül ki jött. Hanem ezen talalmányt sem tartja a' Directorium alkalmatosnak és elegendőnek lenni az Angliába való szabados és bátorságos által meneteire. Egy Frantzia mechanicus azt javasolta, hogy öntessen a' Directorium 1000 olyan ágyukat, mellyeknek hosszúsága 40 vagy 50 réfnél legyen, és a' mellyekből ki lövetett golyóbisok 10, 20, sőt 40 órani messzeségre is el hathassanak, szegeztesse ki azokat a' Canalis mellett, 's lövesse rakásra Angliának városait, faluit, és flottáit. — Talán ide tzelez a' Finantz Ministernek az a' parantsolatja a' melly szerént egész Frantzia Országban, még a' Rénus tulsó partyán fekvő Német tartományokban is, le kell a' tornyokban lévő harangokat szedni, és a' Respublika számára adni.

Nagy Britannia.

Egy *Londoni* ministerialis újság levél, a' Fr. Respublika Anglia ellen való rettentő hadi készülteit *Caligulának* azon expeditiójával hasonlítja öszve, mellyet ő a' Kristus születése után 40 esztendővel tett vala. — Ez a' meg bódult Tsászar, így szól azon *Londoni* levél, számtalan hadi népet gyűjtött öszve *Galliának* tengeri partyain, jó előre ki trombitáltatta, hogy ő *Britanniába* szándékozik ki szállani, el indította trupjait, és maga is gályára ülven, egy darabon bé ment a' tengerbe; hanem hirtelen vissza fordult, egy orációt mondott a' katonáság előtt, trombitát fuvatott, és jélt adatott a' tsatára. — Azután tengeri tsigákat szedetett seregei által a' tenger partyai mellett, a' meg győzetett Oceanuson való nyereségnek

nevezte azt, és ezen expeditiónak örök emlékezetére egy magas tornyot építtetett azon a helyen.

Azon közben még sem nézi a' fő kormányszék ezen dolgot bé húnynyt szemekkel, hanem inkább minden oldalról meg teszi a' szükséges rendelkezéseket az ellenség ártalmas fel tételének meg akadályoztatására. — Egy *Londoni* közönséges levél szerént, Angliának jelenvaló tengeri ereje 128 linea hajókból, 26 50 ágyus hájókból, 218 fregattékból, 380 Saluppokból, és így mind öfzve 752 hajókból áll; de ezek köze számláltatnak azok is, a' mellyeket ezután meg kell újítani.

A' *Timos* nevű *Londoni* ministerialis levél hollzas meg jegyzést teszen a' *Frantzia Directoriumnak* azon hirdetményére, mellyet az *Anglia* ellen ki állítatott truppokhoz küldött, és a' *Londoni Kabinetnek* arra adott válaszára is. Az elsőből így szól, hogy az üres szókkal és declamatiókkal vagyon tele, és hogy minden erő nélkül való bosszonkodásnak szava tessék ki abból 's a' t. A' *Frantziák* ellen tett intézetek a' következőkből állanak: *Admiral Gardner* egy nagy flottával *Hiberniát* fogja védelmezni; *Lord Duncan* *Dünkerkát* fogja zárva tartani, és a' *Texeli* kikötő helyre vigyáz; *Admiral Bridport* a' vezérlésére bízott flottával a' *Bresti* kikötőhely előtt fog fel 's alá járkalni; a' több *Frantzia* kikötő helyeket *Warren* és *Pellew* *Contreadmirálisok* fogják szemem tartani, és minden egymással való égyességeket meg akadályoztatni. Ezen kívül mind a' három *Országban* azok a' helyek, a' hol a' *Frantziák* ki szállhatnának, égető hajókkal, bateriákkal, ágyukkal, munitziókkal és hadi seregekkel annyira meg fognak töltetni, hogy lehetlenség leszen azokon valakinek által bújni.

A' jó Reménység Fokának (*Promontorii Bonae Spei*) lakosai, a' *Londoni* tudósítások szerént, nem igen barátságosan viselik magokat az ott lévő *Britanniai* truppok eránt, a' melly miatt

gyakorta való szükséggel kell a' katonaságnak küszködni. —

Ez is kedvetlen hír a' *Londoni* udvar előtt; de sokkal kedvetlenebb az, hogy a' napkeleti *Indiában* való vasallus *Nabob* semmi pénzbeli segítséget nem akar adni az ott lévő *Anglus* katonaságnak, és hogy a' *Tippo Saib* ingerlésére 90000 főből álló lovas sereget ültetett fel *Reuman Schaw*; a' ki hogyha tovább is ellenséges szível leszen *N. Britannia* eránt, kevés reménység lehet az oda való örökségeknek meg tartásához.

Azzal hízkelkednek magoknak a' *Londoniak*, hogy a' *Madritti* udvar bizonyossan meg fog békülleni *Angliával* a' mostani *criticus* környülállások közt.

Parlamentalis Dolgok.

Pitt Minister November 24 ikén terjesztette az *Alsó Parlamentum* eleibe a' Statusnak a' jövő 1798 ik esztendőre való jövedelmeit, költségeit, és a' maga *financiaie planumat*. Egyszermind azt is meg jegyzette, hogy a' jelenvaló háborúnak rendkívül való mivólta, rendkívül való eszközöket kíván, és hogy köteles a' nemzet a' fel fuvalkodott ellenségnek meg mutatni, hogy *Anglia* kintseinek kútfjei ki merithetetlenek légyenek. — A' jövő esztendőbéli költséget 25,495,000 font sterlingre, a' Status jövedelmét pedig 25,500,000 font sterlingre tette. Mivel mindazáltal, *úgymond* ő, rendkívül való költségei is lesznek a' Statusnak, mellyek hasonlóképen szükségesek a' dölfös ellenség meg aláztatására, a' fellyebb említett summán kívül még mintegy 7 vagy 8 millió font sterlingre leszen nékie szüksége. Ennek ki szerzésére azt javaslotta, hogy a' házakra, ablakokra, kotsikra, lovakra, inasokra 's több efélékre vettetett takasak kéttzereztesse, háromszoroztassanak, sőt ha így is elegendő nem lenne, négyzereztesse. Ez a' tereh, *úgymond*, nem a' mesterekre,

manufacturistakra, fabrikánsokra, napi számosokra, 's egyéb alsó rendű lakosokra, hanem a' tehetősökre fog esni, a' kik, úgy szólván, meg sem érzik ezen terhet, és mivel az ellenség igyekezete az illyetén rendű és állapotú emberek romlására tzelez, örömmel meg fogják azon taksát fizetni 's a' t.

Tierney, a' ki mindenben *Fox* nyomdokait láttatik követni, nagyon ki költ *Pitt* Minister személye, és planuma ellen. Ő, úgymond, tsak úgy jadzik a' milliómokkal mint a' fillérekkel, és noha most is el viselhetetlen tereh fekszik az adófizető népen; még is hét milliom font sterlingből álló új taksát akor annak vállaira rakni, és azt kívánja, hogy minden áldozza fel a' maga vagyonát ezen veszedelmes háborúnak folytatására. Valameddig *Pitt* leszen a' Minister, addig még tsak gondolkodni sem lehet a' békességről, az ellenségnek hozzája semmi bizodalma, az Európai Hatalmaságoknak eránta semmi tekintete nem lévén."

„Elsőben minden Európai neutralis fejedelmeket fel ültetett a' Frantziák ellen, a' kik egymás után mind el állottak Britannia szövetségétől, és ha most egy Anglus Minister meg jelenne a' *Rastadt* Congressusban, mindenektől ki nevetetne. — Az egek tudják, mikor leszen ezen háborúnak vége, ha igaz, a' mit minap egy törvénytudó ezen Házban mondott, 15 elztendőknek előtte is nehezen 's a' t."

Pitt Minister szokása szerént végig várván *Tierney* beszédjét, hideg vérrél ekként torkolta béötet: „Nem kellene, úgymond, az én plánomomat ótsárlani, hanem ha e' rossz, jobbat javasolni, mellyért háladatossággal lenne eránta a' Nemzet. De, úgy láttzik, hogy tsak azért ótsárol ő engemet, és plánomomat, mivel maga vágyódik a' Ministerségre. Hozzám ugyan semmi bizodalommal nintsen az ellenség, de ez nem gyalázatomra, hanem inkább ditsösségemre szolgál ennékem. —

Hogy semmi bizodalommal né vólnának erántam az Európai Hatalmasságok, e' tsupa hazugság 's a' t."

December 4-ik napján ismét elő vétetödvén *Pitt* Minister finanzielle planuma, újjobban nagy egymással való vetélkedés támadt az alsó Parlamentumban; hanem a' szokás szerént vokstra mentén a' dolog, ekkor is triumfált a' Minister az Antiministerialis részén. — Egy *Londoni Journal* azt a' jegyzést téfzi ezen planumról, hogy ennél alkalmatosabb eszközt nem találhatott vólna a' Minister az ottan lappangó revolútió tüzének ki lobbantására.

Az a' felebaráti szerető Társaság, a' melly esztendővel ennekelötte állott fel azoknak meg jutalmaztatásokra, a' kik a' vízbe fultakat, és magokat meg ölöket az életre vissza hozzák, hat szerentsés Candidatusnak ofziou ki jutalomúl emlékeztető arany pénzt. Ennek egyik oldalán ezek az igik: *Latet scintillula forsan*; a' másik oldalán ezek: *Hoc pretium cive servato tulit*, olvastatnak. A' haláltól meg mentőnek a' neve, egy polgári koronába vagyon bé-mettzetve ezen szókkal: *Ob vitam restitutam*.

Török Ország.

A' *Konstántzinápolyi* November 10-ikén költ tudósítások szerént, igen szörnyű szélveszek uralkodták 14 napig a' fekete tengeren, a' mellyek felette sok károkat okoztak azon kereskedő hajóknak, a' mellyek gabonával és eleséggel lévén meg-terheltetve, *Konstántzinápolyba* evezni igyekeztek. Hét nagy, és 150 apróbb hajók süllyedtek el azon 14 napok alatt, és az azokon völt emberek közül is kevesen menekedhettek meg a' veszedelemtől. (Éppen azért neveztetik ez a' *Tenger fekete Tengernek*, mivel gyakorta való veszedelmes szélveszek szoktak azon uralkodni). Ahozké-

pest, hogy eleségbeli szükséget ne szenvedjen azon népes Ts. lakó hely, mindenfelé Kurirokat küldött ki a' kórmányzék az eleségnek oda leendő vitelének siettetése végett.

Az Oláh Országi Hospodár Hertzeg *Ipsilandi* által *Konstántzinápolyba* küldetett Kurir, November 5 ik napján érkezett oda meg a' *Campo Formidói* békességnek hírével. Ezt az örvendetes izenetet miagyárt más nap tudtokra adatta a' Diván a' Ts. K. és a' Frantzia követeknek, első udvari Dragomanja, az az, Tolmácsa által, a' melly mind a' Musulmanoknak, mind a' keresztényeknek, mind pedig a' kereskedőknek rendkívül való örömet okozott.

Pasman Csoghly Viddini pártos Basáról azt beszélik a' December 18-ik napján költ *Zimonyi* levelek, hogy ő minden duna vize mellett lévő Török erősségeket elfoglalt, hogy 100 ezerre szaporította pártos népét, és hogy csak 4 óranira legyen *Belgrádtól*. — Azon napon, tudniillik, December 18-ikán hadi seregei közül 40 Spahi a' vezetett erősségbe beugratván, egy Jantsárt elfogtak, 's kötözve magokkal elvitték. — Az utánok küldetett fegyveres nép bé nem érhetette őket. *Bosniából* 700 főből álló segítség küldetett a' *Belgradi Basához*.

Magyar Ország.

Nagy-Kállóból Decemb. 10-ikén 1797-ben. A' mi Nemes Insurgens Seregünk (t. i. a' Szabolcs Vármegyei) hólnapi napon fog ide be rukkolni, a' melly, igen jelésen és ditsiretesen viselte magát, hét hólnap alatt leg kissebb excessusba sem esett, és meg betsülhetetlen Oberstere B. *Vay Miklós* Ur kórmánya által (a' kit is az általa szüntelen testvéri egygyességben tartatott egész tiszti corpus a' leg hevesebb zelussal, a' fel tett fő tzélra segített), a' Fels. Király, Nádor-Ispány, Primas,

minden fő Generálisok, és mindenek vallás tétel-
 lek szerént, a' lehető leg nagyobb betsületet 's
 ízeretetet megnyerte, és nemcsak ezen Tek. Vár-
 megyének, hanem az egész Nemzetnek nagy di-
 tsőséget szerzett. Képzelné lehet előre is, miné-
 mü örömmel és szivességgel fogják a' Nemes Vár-
 megye Rendjei őket fogadni. Minden All-tisztnek
 és köz vitéznek 4 tál ételt, 1 1/2 ittze bort, és
 elegendő kenyeret rendelt a' Tek. Vármegye, nem-
 csak magoknak, hanem a' hozzájuk bégyüllendő
 feleségeiknek és rokonjaiknak is, 84 konyhák-
 közétvén számokra, az annyi számú kaplár aly-
 lyak szerént. A' N. Vármegye Házánál a' fő tisz-
 tek, és a' bégyüllendő Uraság, mintegy 400 sze-
 mélyig gazdagon meg fognak vendégtetni.

* * *

E P I G R A M M A.

In Effigiem Excellentissimi ac Illustrissimi Domini
Francisci de Paula e Comitibus Balassa, cujus
 symbolum: *Tempora, tempore, tempera*, in
 Castello Zsigmondházi positum.

Franciscum a Paula Comitem novisse Balassa
 Si vis, quam cernis, testis imago docet.
 Non aetate; ast mente senex, hoc prospicit ore,
 Usque sibi similis, si loqueretur adest.
 Splendidior multo, quam caetera lumina, fulget.
 Vitam cui vivo subdita fama parat.
 Praecellit, magnae subnixus robore mentis,
 Et quos prisca fides, famaue laudat avos.
 Mente Numae, ingenio vestitus mente *Catonis*,
 Et facilis magno cum *Cicerone* loqui
 Musarum Praeses Regalia munia gessit,
 Cum Croatis vester Dalmata Banus erat.
 Nunc a' consiliis *Francisci Caesaris*: horas
 Temperat, atque dies tempora temporibus.
 Dignus, sed non nostrae opis est dare *Nestora*
 annos:

Praemia pro meritis, non moriturus habet.

Praemia pro meritis, erit et post fata superstes
Aeternis nequeunt fata nocere viris.

Cecinit *Josephus Hurossy*,
Incl. Comitatus Trenčiniensis
Ord. Geometra.

* * *

EPIGRAMMA.

In Illustrissimum Dominum *Antonium* e Comitibus
Csáky Szunyogh, et Illustrissimam Dominam
Josepham natam e Comitibus *Szunyogh*.

Nata Comes *Szunyogh*, *Csáky*, cunjuncta Marito
Felices thalamis, conubi que fide.

Casta, Benigna Comes, natos quam Cura regendi,
Quam laudant gravitas, lanificaeque manu.
Laeta, pudica Comes, prudens, Comes ipse vi-
cissim

Naturae Centum donibus eximius.

Fortunate Parens dormi! vix contigit ulli
Foemineo partu progenerasse virum.

Ante alios ter fauste Pater dormi, Tua florent
Lilia: cum Genero Filia Lege puer.

Fortunata Parens dormi! Tua Filia vivit,
Cum Jove per Patrem Te sine Matre puer.

Ante omnes alias Mater faustissima dormi,
Sive puer genitus, sive puella Tibi.

Frater alma Soror, Genitores sanguine mixto
Extinctum renovant, patriciumque genus.

Idem, qui supra, Cecinit.

* * *

Az utólsó posta napon, úgymint, az Innep
2 ik napján költ Magyar Kurirnak tsak némely
részét küldötte el a' *Bétsi* Fő Posta Hivatal, es-
teli hat órakor már bé zárván a' Posta Ház ajtait;
a' többinek el küldéset pedig a' mái napra halasz-
totta. Nem tsuda, mivel innep nap vólt.

Vége az 1797-dik Esztendőnek.

el, ottan az említett Méltóságtól minden tisztelettel fogadtatott, sok rendbéli meg frissítő gyümölcsökkel kívánván az ő kedvit keresni; Jun. 23-ka estvéjén pedig, a' *Budai Téátrum*ba menvén el, holott a' végbe szakadhatatlan téli aldozat innepszimbje alatt való *Opera* igen nagy kedveséggel játszódtatott, a' néki is (a' Török követnek) igen meg tettett.

* * *

*

A' Fels. Magy. Királyi Helytartó Tanátsnál sok esztendőig Expeditori és Secretariusi hivatalt ditsiretesen viselt *Pöthe István* Urat, hiv szolgálatjára és beteges állapotjára nézve egész fizetéssel nyugodalomra tenni; helyette pedig Concipistákká *Matné Krestely*, és Zsadányi's Török szentmiklósi *Almássy Antal* Urakat az elsőbbet fizetéssel, az utolsóbbat fizetés nélkül Secretariuságra emelni; ezek helyébe *Jakabfalvi Jakabfalvy András* honorarius Concipista és *Gaal Mihály* Cancellista Urak, valóságos Concipistáknak ki-nevezni méltoztatott Fels. Urunk.

Ut ó l - i r á s.

A' *Magy. Kurir* Barna paripája, a' mái postanappal végezvén el ezen fél esztendőbeli szolgálatját, azoknak, a' kik az ő közelebb jövő fél esztendőbeli szolgálatja iránt, a' már tudva lévő mód szerént, az 5 R. forintoknak le tételek mellett, rendelést tettek, vagy még rövid idő alatt a' *Bétsi* fő posta hivatalnál, leveleikre kívül való ezen irás alatt *Pro Magyar Kurir* vele parantsolnának, olyan ígéretet teszen; hogy a' mint eddig, úgy ezután is, ő maga kötelességét minden posta napon tellyesíteni igyekezik, annyival is nagyobb készséggel, hogyha kik nékie az ő abrakra valójával tartoznának, azt meg küldeni nem sajnálják. Azoktól pedig, a' kik az ő ennekutánna való szolgálatjával élni nem kívánnak, ha mi méltó panaszok réájja lehetne, engedelmet kérvén, ez uttal bútsút vészzen.

Vége a' 2-dik Fertály Esztendőnek.

D. D. S.

T Ó L D A L É K.

A' Posoni Ország Gyűllésről.

A Magyar Kurirnak, *Novembernek* 18-ik napján költ 41-ik darabjának 653-ik és következő lapjain, summásan ugyan, de értelmesen előadtuk a' mostani Posoni Ország Gyűllés kezdetének és folyamatjának historiáját. Ennek tökéletesebben való értesére kíványuk azon közönséges befzedéket az olvasó Publikummal közleni, a' mellyek mind az Ország Gyűllésének kezdetében, mind Fels. Királyunknak jelenlétekor, vagy maga Ő Kir. Felsége, vagy mások által mondattanak. — A' *Novembernek* 9-ik napján tartatott első ülésében a' Tekint. Statusoknak és Rendeknek a' következő Magyar beszéddel nyitotta ki Méltos. *Nagy József Personalis Úr* a' második Táblánál való ülést.

Tekintetes Statusok és Rendek!

„Ami eddig Fels. Fejedelmünket a' Törvény és rend szerint tartandó Ország Gyűllésének hirdetésében hátráltatta, tudniillik a' mostani hosszas, és veszedelmes háborúnak gondjai, és temérdek költséggel való folytatása, szinte az volt most indító ok arra, hogy Ő Felsége egyfelől minden erejét és tehetségét örökös Tartományainak védelmezésére, hiv jobbagyainak boldogítására, 's azoknak szerzendő állandó nyugodalomra fordítván; más felől pedig a' maga meg hitt, és sokaságában, 's fegyverének az igazságtalan, sőt kárhozatos ügy mellett is gyakor sze-

rentsében fel fuvalkodott ellenséget meg alázni, és il-
 lendő békesség kötésre kényszeríteni kívánván, ezen czély-
 lyának annál előbb, és bizonyosabban leendő el érésére
 Nemes Hazánknak Statusait és Rendjeit, kiknek Fejedel-
 mekhez való határt nem ismérő hivségét, 's Hazájoknak
 hasznos szolgálatjára czélzó buzgó indulatit, mindenkor
 ugyan, de kiváltképpen a' szorosabb környülállásokban,
 a' Fels. uralkodó Ház bőven tapasztalta, ezen Ország
 Gyűllésére Kegyelmes Királyi levelei által öszve szállita-
 ni, 's azoktól örökös Tartományinak, mellyek között
 Nemes Magyar Hazánk nem utolsó helyet foglal, és a'
 mellyeknek valamint egy Fejedelem által leendő kórma-
 nyozása törvény szerént is meg erősítve vagyon, úgy
 boldogsága is, vagy boldogtalansága mindenkor közönsé-
 ges, állandó meg maradására 's védelmezésére hathatós
 segedelmet kívánni magában el tökéllette. Nem szükség
 Tek. Statusok és Rendek elejében bővebben terjeszteni,
 tudva van ez Hazánknak mindennémű Statussainál, ta-
 tapasztalta ennek szörnyű következéseit' maga a' szerentsét-
 len Frantzia Ország, tapasztalták magok meg térithetet-
 len károkkal mind azon Tartományok, mellyekre ezen
 háborúnak veszéllye terjedett, mellyet Fels. Urunknak Ki-
 rályi Levele rövid summában, de fontossan előnkbe ad."

„Nem vélem Tekint. Statusok és Rendek, hogy köz-
 zülünk valaki legyen, ki ezeket bővebben, és vóltakép-
 pen meg fontolván, Hazajához való szeretetéből, annak
 minden tehetsége szerint leendő segedelmére, és Fels.
 Urunkhoz, Kegyelmes Fejedelmünkhöz való újjabb, 's
 újjabb hivségre, mellyet boldog emlékezetű Öseinktől leg
 drágább és leg ditsőségesebb örökségül vettünk, 's a'
 mellyet Hazánk minden alkalmatosságokban életének 's

vérenek kész fel áldozásával valójában meg mutatott, fel
 ne gerjedjen. — Most, midőn olly ellenség ostromollya
 Fejedelmünket, 's annak örökös Tartományait, mellynél
 veszedelmesebb akár minémű tekintetben, még a' régi
 történetekben is nem olvastatik, a' mellynek fő czéllya
 minden jól rendelt kormányozásnak módját, minden tör-
 vényt, valóságos szabadságot, 's századoktól fogva szen-
 tül meg tartatott Constitutiót, minden relligiót, külső és
 belső nyugodalmat 's bátorságot fel forgatni, és gyökeré-
 ből ki irtani, ezek helyébe minden ki gondolható rendet-
 lenséget, törvénytelenégeket, a' szabadság szines fitog-
 tatása mellett valóságos tyrannusi iga alatt való sinlődést,
 Istent tagadó hitetlenséget, a' polgári Társaságban örökös
 zürzavart, egy szóval, minden gonofságot, és ebből el-
 kerülhetetlenül következő végső romlást, az eddig Tör-
 vénnyei 's Religiója mellett csendességben, 's tellyes böl-
 dogságban, és törvényes Fejedelmeikhez való hiveségben
 élő tartományokra arasztani; midőn Fels. Urunk az illye-
 tén veszedelmes háborúnak véget vetni akarván, 's hiv
 Magyarjaitól bizonyos és hathatós segítséget remenylvén,
 annak meg szerzése módjáról leendő tanátskozásra, az
 Ország Naggyait, Fő Ispanókat, és más nagy számú ér-
 demes Hazafiakat Fels. Királyi Helytartó Fő Hertzeg ál-
 tal öszve hivatni rendelte, midőn ugyan azon Gyüleke-
 zetben egy szóval 's akarattal ollyan ajánlás tétetett,
 hogy a' Nemes Haza egy eránt tartandó Ország Gyüllé-
 sén, úgymint, leg egyenesebb, 's leg biztosabb úton Ki-
 rályának méltóságáért, Országunknak állandós bátorsá-
 gáért, annak Constitutioja és fundamentalis törvényei
 fenn-tartásáért, a' veszedelemnek minéműségéhez mérsék-
 lendő segítséget minden készséggel rendelni fog, midőn

végére Ő Felsége ugyan ezen utat követni, 's Ország Gyűllését e' végre hirdettetni méltóztatott, 's következendőképen egy felől Felséges Urunk a' bizonyos és hathatós segedelmet Hazánktól tellyes bizodalommal várja, más felől pedig Európának, és főképpen az ellenségnek szemei is már majd egyedül reánk vannak függesztve, és így Hazánkhoz tartozó szerezeten, 's Fels. Királyunkhoz bizonyittandó tökéletes hivségen kívül, Nemzetünk ezen alkalmatossággal örökös nevet, 's ditsősséget egész Európa előtt magának kétség kívül szerezni fog, mutassuk meg valósággal, hogy mi ditső Öseinknek, kik a' Fels. uralkodó Házat leg nagyobb inségében, nem kimélvén életüket, véreket, 's értekeket, hathatóssan segítették, 's ez által azt érdemlették, hogy az Monarchiának meg tartása, Nemzetünknek örökösen fenn maradandó ditsősségére, Európától, 's magátúl Fels. Urunktól-is nyilván nekik tulajdonittatik, azoknak, mondám, nem vagyunk elfajúlt fiai, hanem ditsiretes nyomdokikat követvén egész világ előtt bizonyittani akarjuk, hogy a' midőn Hazánk bölldogsága, 's Fejedelmünk méltóságának óltalmazása kívánnya, ezektől semmit, a' mi tehetségünkben vagyon, meg nem tagadunk, sőt készek vagyunk mindenünket e' végre fel áldozni. Ennek el éresében, ha Hazámnak 's Fejedelmemnek javára aránzott igyekezetemnek kívánt foganattya leszen, leg főbb bölldogságomnak fogom tartani."

„Én Tekintetes Statusok és Rendek ifjabb elzendeimtől fogva több rendbéli terhes hivatalokban Fels. Fejedelmimet, 's edes Hazámat mind bölldogabb, mind sanyarúbb idők folyása alatt hiven szolgálván, főbb célul tettem magamnak minden dolgaimban egyenes szivvel eljárni, 's nem alacsony kérkedésből, mellyet útálok, ha.

nem a' leg. tisztább gyönyörködésnek, 's vizafiztalásnak érzékenységből történik, hogy a' Tekintetes Statusok és Rendek előtt emliteni bátorkodom, hogy a' mennyire tapasztalni szerentsém vólt, mind Fels. Fejedelmeimnek, mind Polgár-társaimnak bizodalmaúra ekkoráig nem éppen érdemetlennék lenni találtattam. — Ezen bizodalmat tovább is érdemleni, 's mint leg betsesebb kintset hamvamig meg örizni minden tehetségem szerént igyekezni fogok; mellyet a' Tekint. Statusoktól és Rendektől ezen Ország Gyüllése alkalmatosságaával is reménylvén, ugyan azoknak a' fennt jelentett ditsiretes végre velem együtt teendő köz munkalkodását bizodalmassan ki kérem, 's magamat a' Tekint. Statusoknak és Rendeknek, úri jóakarattyába, 's barátságába engedelmissen ajánlom."

Ezen szivre ható, és mind édes Hazánk, mind uralkodó Fels. Fejedelmünk hasznára és ditsőségére czélozó serkentő beszédre ekként válászolt Fő Tisztelendő *Vancsay János* Esztergomi Kánonok Úr, a' Felség. Kir. Törvényes Táblának Praelatussa:

Méltóságos Personalis Úr!

Nemes Magyar Hazánknek szoross Törvénye, és leg jobb Királyunknak kegyessége az, a' mi minket Nagyságoddal mai napon itten eggyesített. — A' Törvény nagy emlékezetű Eleinknek buzgó hagyományából el rendelte, hogy országunknak rend szerént való közönséges Gyülekezetei a' köz Jónak pártfogására bizonyos időkben tartatassanak: a' leg jobb Fejedelem az időnek pontyát igen böltsen meg válásztván, kegyes Királyi Levele által öfzve gyültött ide bennünket éppen akkor, midőn a' közönséges Jó leg nagyobb veszedelemben forogni, nemes

Hazánknak sikeres állapotja éppen a' szegelyet-kőnél rongáltatni, és életünknel drágább szabadságaink egy külső ellenségnek rémitő erőszaka előtt majd tsaknem meg indülni látszattak.

A' Törvénynek valóságát mindnyájan, kik itt jelen vagyunk, a' Magyar Anyáknak tejével szoptuk: a' veszedelmek szörnyűségét naponként rettegve olvastuk, és majd kézzel markoltuk: leg jobb Királyunknak határ nélkül való kegyelmét és jóságát leg kegyesebb Királyi Levelében örvendve láttuk és tiszteltük.

Nemcsak indittatunk tehát, hanem szinte ragadtunk a' leg jobb Fejedelemhez, és Nemes Hazánkhoz tartozó kötelességünknek tellyesítésére: bizonyossá is tesszük Nagyságodat, hogy Felséges Fejünknek, mint engedelmes Tagok mindenekben engedelmeskedni, Országunknak javát pedig, mint annak hiv Rendei, minden lelt úttal és móddal elő mozdítani kívánnjuk.

De valamint a' leg jobb feltétellel utazónak is szükséges a' setétben a' világító, a' keresett ösvényeken a' vezető, a' veszedelmekben a' biztató, és igazgató: úgy nekünk, noha leg jobb szívvvel, és leg tisztább szándékkal vagyunk, még is hogy Felséges Urunknak akarattját tökéletesen tellyesítsük, Nemes Hazánk minden szegelyekről reánk tekéngető szemeit meg elégítsük, a' Magyar ditsőségnek irigyeit valamint mindenkor, úgy mostis ditsiretessen meg czáfollyuk, szükséges erre a' világító, a' vezető, és igazgató.

Ilyenné tette Nagyságodat leg jobb Királyunknak Kegyelme, midőn fő hatalommal a' Törvényes dolgoknak el rendelésében, maga személyének Helytartójává nevezte: illyenné tette Nemes Hazánk az emberi em-

lékezetet meg haladó Törvénye, melly fényes hivatalyához képest a' Tekint. Statusok Táblájának Előülőjévé nevezte: illyenné tette nemzeti eredete, személlyes érde-me, és a' leg terhesebb hivataloknak ditséretes el viselésében jártas böltsessége.

Tellyes bizodalommal vagyunk tehát Nagyságodhoz, hogy szivünknek és szándékunknak feltételét leg jobbra magyarázni, és úgy vezetni fogja, hogy Felséges Urunknak leg kegyesebb parantsolatit nemtsak bé telyesítsük, hanem meg is előzzük, de Törvényünket, Szabadtságunkat, és némzeti állapotunkat leg kissebben meg ne sértsük.

Fiai vagyunk tudniillik azoknak a' buzgó Magyaroknak, kik ditső Királyainknak szerentsés és bóldog állapotjáért, nemtsak kiseded vagyonyokat, hanem élteket és véreket, leg tisztább öröm kiáltások között fel áldozták, azért mint méltó magzatok, a' mennyire töllünk kitelik, örömmel ajánlyuk mi is javainkat; sőt ha kívántatik, vérünket és életünket. — Fiai vagyunk azoknak a' leg jobb Magyaroknak, kik igen drágán vásárlott szabadtságaikat, hogy annál drágább lenné örökségek, vérekekkel meg petsételték; nem tagadhattyuk meg tehát fiúi kötelességünket, hanem tartozunk a' következő maradéknak minden fogyadék és hiba nélkül, meg őrizni örökségünket.

Azértis valamint Nagyságodnak leg érdemesebb személyében különös alázatossággal tisztellyük Felséges Urunk személlyének Helytartóját, úgy Nagyságodnak személyében tellyes bizodalommal szemléllyük a' Tekintetes Haza nemesi Táblájának érdemes Kormányozóját. — Mint Felséges Urunk személye Helytartójának kötélessen áldozzuk szives alázatosságunknak zálogát az engedelmességet: mint Nemes Hazánk egyik Kormányozójának igaz Magyar sziv-

vel bé nyújtyuk Nemesi Szabadtságunknak mindenkori leg hibebb gyámolát a' Hazai Törvényt. Kérjük is Nagyságot, vegye kegyessen mind a' kettőt, és úgy kormányozza mind az egyiket, mind a' másikat, hogy Felséges Urunknak parantsolatit a' Hazának közönséges javával szeren- tsésen egyesítvén, mind a' Fejedelem engedelmességünknek áldozattyát tellyes meg elégedéssel nézze, mind a' Nemes Haza szives iparkodásunknak hasznát köszönettel vegye." —

Ezen bélszédeknek végződése után, leg elsőben is a' Nádor-Ispán választatásáról vólt a' szó, és noha tsak nem minden Tek. Vármegyék eleve meg egyeztenek abban, hogy azon méltóságos hivatalra nem más, hanem az eddig Királyi Helytartóságot ditsiretessen viselt *Jósef* Kir. Fő Herczeg emeltessék: mindazonáltal, hogy sem a' Királyi Felségnek Palatinust candidaló, sem a' Karoknak és Rendeknek azt választó jussaik, sem a' Magy. Nemzet régi Constitutiója meg ne sértessenek, köz akarrattal meg határozták, hogy Ő Királyi Felsége a' Nador-ispanságra candidalandó személlyeknek nevét fel jegyezni, és a' választásra rendeltetett napon, be petsételt levélben az elegyes Gyűllésbe bé küldeni méltoztassa.

Ekkor azoknak az egyházi és világi úri személlyeknek neveiket olvasta fel Personalis Ő Nagysága, a' kik az első Táblánál ki választatott Püspökökkel és Magnásokkal egyetemben Ő Cs. K. Felsegeknek az Ország Gyűllésre lejendő meg hivattatásokra, más napon *Schloshofba* menendők valának, melly fényes deputatiónak, a' mint arról a' 41-ik *Kurirnak* 654-ik lapján már egyfzer emlékezetet tettünk, nagy méltóságú Gr. *Kolonits László* Kalocsai Érsek Ő Excellentiája vólt a' Szószollója.

Harmad nap múlva, úgymint *Novemb. 11-ik* napján dél előtt mind a' két Tábla gyűllést tartván, az Ő Cs. K. Felségeknék meg hívásokra *Schlofzhofba* küldtetett, és onnan szerentséssen vissza tért Deputatzió számot adván a' reá bizattatott követségről, elő beszélette mind az Ő Felségek által adatott választ, mind azon különös Királyi kegyelmességet, mellyel a' deputatiót el fogadták. Egyfzersmind arról is jelentést tettek, hogy azon napon dél után öt óra tájbán minden pompa és fenyésség nélkül bé fognak Ő Felségek *Posonba* menni, a' melly, mind azon Váras lakosinak, mind az ottan lévő Ország Rendjeinek tökéletes meg elégedésekre bé is tellyesedett.

A' következett napon, úgymint *Novembernek 12-ikén* elegyes Gyűlles tartatott a' Primatialis Palotának nagy szálajában, mellyben dél előtti 10 órakor, szép Magyar köntösben fel öltözve meg jelenvén Ő Kir. Felségek, rendkívül való öröm kiáltással fogadtattak a' jelenvólt Karok és Rendek által. Maga a' Fels. Király hufzár Regementjének forma ruhájában ekésen fel öltözve lévén, béült Kir. tronusába, a' melly alkalmatossággal következő Magyar beszédet mondott *Pálffy Károly* Kir. udvari Fő Kancellarius Ő Excellentiája.

„Felséges Urunk *II. Ferencz* Római Császár és Magyar Ország Apostoli Királlya kegyelmes jó tétzéssel veszi azt a' kélszéget, mellyel Magyar Országának, és az ehez kaptolt Részeknek hiv Statusai és Rendjei siettek öfzve sereglenni, ellent nem álván az idő rövidsége, mellyre határozódott általa ezen közönséges Ország Gyűllésé el kezdődése.”

„Biztató jelenségét láttya már abban előre is Ő Cs. K. Felsége, a' Státusok és Rendek által meg bizonyitan-

dó hasonló kézfiségének, annak az atyai gondoskodásnak elő segéllésére, mellyet a' mostani környülállásokban egyedülvaló czélljáúll válafztott e' jelenvaló Ország Gyűllésének, hogy tudniillik a' Kir. Székkal együtt meg erősittse az Orzágnak Öseinknek reánk szállott alkotmányát, védelmezze a' nemesi jussokat, és praerogativákat, megtartsa a' hitet 's vallást, részesittse végre a' köz bóldogságban kedves Magyar Országával sarkalatos orzágos szövetség által eggyesült egyébb örökös tartományait is."

„Amidön ezen czél eránt való kegyelmes Királyi feltételét irásba foglalva hiv Statusainak és Rendjeinek eleikbe terjesztetni parantsollya Ö Felsége, igiri egyfzersmind, hogy vissza szerződven a' bóldogító békesség, 's oszolván valamennyire a' mostani terhes gondok, ismét öfzve jö ezen Orzágnak hiv Statusaival és Rendjeivel, és tanátskozni fog azon tárgyakról, mellyek illetik az Ország belső állapotját és bóldogságát."

Ennek végződése után, fel álván Ö Királyi Felsége Kir. tronusában, illyetén deák szózatot mondott az Ország Karjai és Rendjei előtt:

„Quod fide et Lege, subditos a Rectore vniversi gubernationi Nostrae concreditos gubernaturi simus, cum aditu regiminis Nostri solenniter spopondimus, fidemque datam cumulate liberavimus. Habemus igitur et jus, filialem quoque amorem, et plenissimam fiduciam ab iisdem exigendi. Hoc praemisso, cum ex iis, quae Cancellarius Noster Hungarico Aulicus mox protulit, propositione item Regia Statibus et Ordinibus Regni paulo post tradenda iisdem Status et Ordines scopum praesentis Diaetae vberius intellecturi sint: nihil aliud superest, quam omnium virium contentione eo allaborare, vt scopus idem quo ce-

lerius obtineatur; quo fiet, vt non modo charissimae suae Patriae, caeterarumque provinciarum haereditariarum Germanicarum, sed et ipsius Sacri Romani Imperii securitati, cum perenni nominis Eorundem gloria prospiciatur, conceptaeque de Iis per vniversam quoque Europam summae exspectioni plene respondeant. — Queis Gratia Nostra Caesareo Regia omni tempore jugiter propensi manemus.”

Magyarúl.

„Országulásunknak kezdetében közönségen meg ígirtük, hogy a' Világ Igazgatója által kormányunkra bízott jobbagyainkat mindenkor hiven, és a' törvények szerént fogjuk igazgatni, 's ezen fogadásunkat bőven bé is tellyesítettük. Annakokáért jussunk vagyon azoktól fiúi szeretet és tellyes bizodalmat kívánni. Igy lévén a' dolog, minthogy azokból, a' mellyeket a' mi udvari Magyar Kancellariusunk mostan szóllott, és azon Kir. Feltételből is, a' melly majdan eleikbe fog tetetni a' Karoknak és Rendeknek, bővebben meg fogják a' jelenvaló Ország Gyűlésnek czéllyát érteni: nints egyéb hátra, hanem hogy azon czélnak minél serenyebben való elérésére egész erejekkel erőlködjenek. — Illyenképen nemtsak magok kedves Hazájoknak és egyéb Német örökös Tartományainknak, hanem a' Római Sz. Birodalomnak bátorságát is önön neveknek örökös ditsőssegevel fenn fogják tartani, és az egész Európa róllók való nagy várakozásának tökéletesen meg felelni. Kik erant Cs. Kiralyi kegyelmességünkkel minden időben igazán hajlandók vagyunk.”

Ő Felségének ezen Magyar nemzet eránt való bizodalommal tellyes és Kegyelmes szózatjára, ekként felelt Kardinalis *Batthyan József*, Magyar Ország Primása, és Esztergomi Érsek Ő Eminentziája:

Augustissime Imperator, Rex et Dominus noster!

Iidem sunt Status et Ordines Regni Hungariae, Partiumque adnexarum Regum circumdantes Solium, ad quorum fidem erga Augustam Domum Suam; amorem erga Se, Maiestas Vestra Sacratissima, in tristibus et arduis suscepti Regiminis circumstantiis plena fiducia Se convertit. — Eadem Sibi devotissimorum animorum pro salute Regis et Regni flagrantia corda, de quibus cum intimo Sui solatio, et reciproca Paterni amoris contestatione, remoto Solii Regii splendore, medius prope inter amicos suos palam Sibi gratulata est eadem Maiestas Vestra, candido indelebilis memoriae ad Status et Ordines sermone Suo, in prima felicissimae inaugurationis Suae Diaeta; iisdem paterni amoris, filialis obsequii principiis communibus Regis et Statuum de custodia Legum studiis adusque sustentatis et continuatis, eosdem prosperos ineundorum consiliorum, exequendarum determinationum Diaetalium effectus indubie sequi necesse est.

Vix audiebantur imminentium a feroci hoste periculorum gravitas et proximitas, mox commune excitatum desiderium, iunctis in vnum consiliis, viribus et subsidiis, temerarium reprimendi inimicum, pacem et Augustae Domus incremento, et nationis Hungariae gloriae respondentem evincendi. — Noluerunt Hungari restringi ad paucos, et spontaneorum subsidiorum exiguitatem, et dispositionum privatarum inefficaciam, ad communem rebus periclitantibus opem, et operam opponendam sub praesidio Serenissimi Regii Principis congregati Budae Episcopi, Barones Regni, Supremi Comites, privati universi provocarunt. Nullus profecto, ut se assumendis oneribus sub-

trahat, verum vt omnes se üsdem amplius et amplius addicant.

In hoc itaque Generali Statuum et Ordinum Conventu eo convertentur consilia nostra, impendendae vires, vt, quo efficaciori modo fieri poterit, manifestatam nobis de relligione omni, salute publica, nobilitatis, et omnis Constitutionis eversione, tutanda contribuente plebe contra praedas et spolia non tantum facultatum, sed et vxorum, charissimorum filiorum, paternam Regiam sollicitudinem adiuvemus, Augustam Domum salvam et incolumem quietamque servemus, cum omnigena inimicorum humiliatione, et firmanda gloriosae aequae ac vtilis pacis stabilitate, hoc obsequiorum genere, eorum exequendorum congrua mensura, et alacri promptitudine adnitentur Status et Ordines, se vltro potenti protectione Regia dignos reddere, Gratiasque Maiestatis Vestrae sibi mereri, quibus profunda cum submissione se enixe commendant.

Magyarúl.

Felséges Császár, Királyunk és Urunk!

A' Felséges Királyi székét környül vévő Magyar Országoknak, és az ehez tartozó Részeknek Státusai és Rendjei ugyan azok, a' kiknek maga Felséges Háza eránt való hiveségéhez, és magához Felségedhez való szeretekhez tellyes bizodalommal lévén, el kezdett uralkodásának szomorú és súlyos környülállásai közt folyamodott. Ugyan azon hiv és Királyoknak 's Országoknak bóldogsága tüzével lángoló szivek, a' mellyeknek, maga belső vigasztalásával és atyai szeretetének költsönös ki nyilatkoztatásával, félre tévén Királyi székének fényességét közöttök, mint maga baráttyai közt, az Ország Kar-

jaihoz és Rendjeihez mondott szives és el törülhetetlen emlékezetű beszédjében, Szerentsés koronáztatásakor tartott első Ország Gyűlésben Királyi Felséged felettébb örvendett. Tehát ugyan azon atyai szeretetnek és fiúi engedelmességnek közönséges kútfejei, és mind a' Királynak, mind a' Rendeknek, a' Törvények meg tartása eránt mutatott és gyakorlott igyekezetek szérent szükség leszen a' diétalis tanátskozásoknak és végzéseknak Szerentsés következéseit követni.

Allig tsendült füleinkbe a' kegyetlen ellenség miatt fenyegető veszedelmeknek súlya és közelítése, mikor immár mindnyájunkban köz kívánság támadott a' vakmerő ellenségnek öszve kaptsolt tanáttsal, erővel, és költsönös segedelemmel való el nyomatására, és mind a' Fels. uralkodó Háznak öregbedésével, mind a' Magyar Nemzet ditsőségével meg egyyező békességnek meg nyerésére. — Nem engedték a' Magyarok kevés számra, az önkényén való segedelemnek csekélységére, és a' magános rendeléseknek hathatóság nélkül valóságára magokat szorittatni, hanem a' Fels. Királyi Herczeg előülése alatt Budán öszve gyülekezett püspökök, Ország Bárói, Fő Ispanok, sőt minden magános személyek közönséges erővel kívántak a' veszedelemben forgó köz Jónak óltalmára és segítségére lenni. — Senki sem találtatik közöttök, a' ki a' terének viselete alól magát el vonni kívánná; sőt inkább továbbá is önkent az alá veti önnön magát.

Annakokáért a' Karoknak és Rendeknek ezen közönséges Gyűlésében, mindnyajan arra fogjuk tanátsainkat és erőnket fordítani, hogy tudva lévén előttünk az ellenségnek minden vallás, köz Jó, nemesség, és minden jó Constitutionnak el törlésére törekedő szándéka, minden

ki telhetőképen segítsük Kir. Felségednek az adófizető népnek minden prédától, és nemcsak javaiknak, hanem feleségeinknek és gyermekeiknek zsákmányoztatásóktól való meg mentésére célzó atyai szorgalmatosságát, és hogy a' Fels. uralkodó Házat épségben, egészségben és csendességben meg tarthassuk, és az ellenségnek tökéletes meg aláztatásával ditsösséges, hafznos és állandó békességet szerezhessünk, egész engedelmességgel és serény kézséggel erőlködni, Felséged Kir. hatalmas védelmezésére magunkat méltókká tenni, Kegyelmességét megnyerni igyekezni fogunk mi Karok és Rendek, mellyek ala mélységessé meg alázodással ajánlyuk magunkat."

A' Magyar Karoknak és Rendeknek ezen ditsiretes, és követésre méltó magok ajánlására ekként felelt a' tronusban ült Királyi Felség: „Promptitudinem, quam relate ad praestanda petita belli subsidia, Status et Ordines laudabiliter testantur, benignissimo suscipimus animo, inque tesseram rei tam praeclare gestae, precibus et desideriiis Eorundem, quoad Palatinalem dignitatem Nobis humillime exhibitis et manifestatis, clementer deferimus; salvis caeteroquin legibus, de Candidatione, Electione et Confirmatione Palatini sonantibus."

Magyarúl.

„Az Ország Karjainak és Rendjeinek azon kézségét, mellyet a' kívánt hadi segedelemnek adása eránt ditsiretessen meg bizonyítottak, kegyelmes szivvel veszük, 's ezen jeles tetteiknek viszonzására, kegyelmessen engedünk azon kéréseknek és kívánságoknak, a' mellyeket a' Nadorispáni méltoságra nézve nekünk alazatosan beadtak és ki jelentettek. Egyébarant sérelem nélkül ma-

radván a' Palatinus candidatiójáról, választatásáról és meg erősítéséről szóló törvényeket."

Felséges Urunknak ezen leg kegyelmesebb maga ki jelentését háromszori *Vivat és Vitam et Sanguinem kiáltás* követte, mellyet Ő Felsége ugyan annyiszori gyenge maga meg hajtásával meg köszönt. Ekkor mindjárt fel olvas tattak a' hadi segedelmet tárgyazó Királyi propositiók ily lyetén szókkal:

„Sacrae Caesareae et Regio Apostolicae Maiestatis, Domini Domini Clementissimi nomine, Serenissimo Archiduci, Reverendissimis, Reverendis, Honorabilibus, Spectabilibus ac Magnificis, Magnificis item, Egregiis, et Nobilibus, nec non Prudentibus ac Circumspectis Incltyti Regni Hungariae, et Partium eidem adnexarum Dominis Statibus et Ordinibus, qui, vel in persona, vel etiam ablegationis munere fungentes, nomine Principalium suorum, pro praesenti Generali Diaeta Regni, per altesatam Suam Maiestatem Caesareo-Regiam clementissime indicta congregati sunt. Benigne intimandum:”

„Non dubitare altesatam Suam Maiestatem Sacratissimam, e tenore Benignarum Literarum Regalium Dominos Status et Ordines abunde intellexisse, quanta cura et sollicitudine Eadem Sua Maiestas Sacratissima, pro paterna animi sui teneritudine, cunctas sibi subditas nationes, et haereditarias provincias, adeoque percharum etiam istud Hungariae Regnum, ab omni hostili furore, et invasione tutum securumve praestare desideret, cui, si aliquando, nunc praesertim exitiale imminet periculum, dum Natio Gallica, suis velut emota sedibus, pertinaci, quod ante quadriennium sine iusta causa indixit, bello, legitimis quibusvis Imperiis, Christianae religioni, et vni-

versae Nobilitati excidium parat, ut istis praevie prostratis tanto facilius, imo certius reliquam hominum classem sua opprimat tyrannide. Natio haec olim a cultura morum celebris, hodie crudelitate, ferocia, et impietate nulli barbarorum cedit. Immanitatis huius tam ipse Gallicanus populus, qui sub propriis, quas sibimet conscivit, calamitatibus tabescit, quam et spoliatae in Imperio Romano Germanico urbes et oppida, flammis villae consumtae, et lugubris oppressae Italiae facies, triste, sed luculentum exhibent spectaculum."

„Equidem Sua Maiestas Sacratissima nihil hactenus praetermiserat, quo effrenis huius hostis reprimat audaciam, utve fideles suos subditos, a sensibiliore funesti huius belli onere benigne sublevaret, spontaneis, quae plurimi fidelium subditorum suorum, laudabili etiam Dominorum Statuum et Ordinum in Generalibus Regni Comitibus anno 1792 dato exemplo provocati liberaliter offerebant, subsidiis contenta, reliquas sumtuosissimi huius belli impensas non sine gravissimo Aerarii Regii onere ipsamet Sua Maiestas Caesareo Regia pertulit; tantum interim abest, ut gratuita haec complurium Fidelium suorum, in testimonium verae suae erga patriam dilectionis facta oblata, propulsandis hostium ausibus in praesens usque sufficere potuerint, ut potius eosdem ad colligendas extremas vires suas pellexisse videantur."

„Sua quidem Caesareo-Regia et Apostolica Maiestas nec ancipiti cruentissimorum conflictuum eventu, nec vlllo dubio rerum situ percellitur, quia in intemerata fide percharae Gentis Suae Hungariae eam collocat fiduciam, ut avita huius virtute, non tantum omne, quod imminet, periculum propulsetur, sed et divini, humanique Juris

contemptor inimicus ad arma propediem ponenda, pacemve dignitati Augustae Suae Domus, tum coronarum, quas haereditate acceptas gerit, convenientem, quam hactenus superbe respuit, amplectendam permoveatur. — Novit quippe Altesata Sua Maiestas Sacratissima monarchiam Suam sub Augusta *Maria Theresia* avia sua desideratissima, difficillimis anni quadragesimi primi temporibus, fide et fortitudine fidelium Suorum Hungarorum servatam, et ideo non dubitat dignam praepotentum adeo maiorum progeniem, paribus nunc etiam studiis, ad defendendam Augustae Suae Domus dignitatem, et vindicandam ab interitu patriam, provolaturam. Recalescet utique vetus ille sanguis martius, qui haereditarias Augustae Suae Aviae Coronas contra tot inimicorum firmavit molimina, novoque et illustri facinore conceptas Suae Maiestatis Sacratissimae spes amplissimas, et totius Europae explebit expectationem.

Et haec sunt, quae Summefata Apostolica Caesareo-Regia Maiestas, Dominis Statibus et Ordinibus benigne proponenda et declaranda esse duxit, eo addito, ut de iis solum, quae pro firmando Regali solio, defendendaque avita Regni constitutione, tuendisque juribus et praerogativis nobilitaribus, conservanda denique religione, in his ad convulsionem cujuslibet Constitutionis, omnisque religionis eversionem tendentibus hostilibus moliminibus, tam pro praesenti, quam pro futuro e re fore videbuntur, deliberent, eoque sua conferant consilia, ut ad gloriae eumulum, quem maiorum virtus peperit, novum illibatae erga Augustam Domum fidelitatis, et insignis in patriam, avitam ejus Constitutionem amoris addere possint monumentum.

In reliquo Summefata Sua Maiestas Caesareo-Regia Apostolica, iisdem Dominis Statibus et Ordinibus Regni, Gratia Sua Caesareo-Regia Clementissime ac jugiter propensa manet.

Per Sacram Caesaream et Regio
Apostolicam Maiestatem. Po-
sonii die 12. Novembris 1796.

Johannes Somogyi. m. p.

Magyarúl.

Ő Császári, és Apostoli Királyi Felségének, a' mi leg kegyelmesebb Urunknak nevében, a' Fels. Fő Herczegnek, Magyar Országának, és az ehez kaptsolt részeknek, Fő Tisztelendő, Tisztelendő Becsülendő, Tekintetes és Nagyságos, továbbá Nagyságos, Nemes és Nemzetes, nem külömben érdemes és okos Karjainak és Rendjeinek, a' kik vagy személy szérent, vagy követséget viselőképen magok Küldőinek nevekben, a' jelenvaló közönséges, fent nevezett Cs. K. Felsége által leg kegyelmesebben meg határozott Ország Gyűlésre öfzve seregletenek, kegyelmesen tudtokra adattyá.

Tellyességgel nem kételkedik Ő Felsége, hogy az Ország úri Karjaihoz és Rendjeihez küldött Kegyelmes Királyi Leveleből bőven meg ne értették volna, minémű gondoskodással és szorgalmatossággal kívánnya Ő Felsége atyai szives indulatjából minden alája vettetett nemzeteket és örökös tartományokat, következképen ezen kedves Magyar Országját is az ellenségnek dühösségétől és bé ütesetől védelmezni, és bátorságossá tenni, mellyhez, ha valaha, most kiváltképen végső veszedelem közelit, a' midön a' maga félszéből ki költözött Franczia nemzet, vak-

merő, és ennekelőtte négy esztendővel minden igaz ok nélkül indított háborúja által, minden törvényes birodalmakat, a' keresztény vallást, és az egész nemességet végső veszedelemmel fenyegeti, hogy annak el töröltetése által az emberi nemzetnek egyéb rendjeit annál könnyebben és bizonyosabban maga kegyetlen uralkodása alá vethesse. Ez az, ennekelőtte pallérozott és erköltseire nézve nevezetes nemzet, mostan kegyetlenségere, vadságára és gonofzságára nézve minden barbarus nemzeteket felülhalad. Melly emberiségtelenségének mind maga, a' magának szerzett nyomorúságnak terhe alatt sínlódó Franczia nemzet, mind a' Német Birodalomnak el pufztitatott nagyobb és kissebb városai, és a' tűz által meg eméztetett falui, mind végtére az el nyomatott Olasz Országok gyászos ábrázatja világos tanúbizonyságai."

„Mind eddig is semmit el nem mellőzött ugyan Ő Felsége abból, a' melly által ezen zabolátlan ellenségnek vakmerőségét meg fojthassa, és ezen pufztító háborúnak érezhető terhe alól maga hiv jobbágyait fel szabadithassa. Ezokáért meg is elégedett azon önkényén való adományokkal, a' mellyeket hiv jobbágyai közül számosan, az Úri Karoknak és Rendeknek, az 1792-dik esztendőbeli Ország gyűlésben mutatott ditsiretes példájok által fel sérkentetvén, szives indulatból ajánlottanak, és önnön maga viselte a' félettébb költséges, és a' Királyi Kintstárnak nagy terhével öfzve köttetett hadi költségeket. Mindazáltal nemhogy elegendők lettek volna ezen hazafiúi indulatból és nemes hajlandóságból ajánlott adományaik az ellenség vakmerőségének meg zablázasára, sőt inkább, úgy lattzik, hogy végső erejének öfzve szedésére ingerlették."

„Ő Cs. és Apostoli Királyi Felsége ugyan sem a'

kétséges kimenetelű véres ütközetek, sem más bal környülállások miatt el nem tsügged, tellyes bizodalommal lévén a' maga kedves Magyarjainak azon szeplötelen hivségehez, melly szerént öseikről reájok maradt vitézségek által nemtsak minden közelítő veszedelmet el háritottak, hanem az isteni és emberi törvényeket meg útáló elleniséget is nemsokára fegyverének le tételére, és Felséges Házának 's örökös Koronáinak méltóságához illendő békesség szerzésre fogják szoritani. — Ugyan is jól tudja Ő Felsége, hogy az 1741-ik esztendei veszedelmes időben, Felsége leg kedvesebb nagy Annyának, a' Felséges *Mária Terésidának* ideje alatt, az ő Felsége monarchiája egyedül a' maga hiv Magyarjainak hivsége és vitézsége által tártatott légyen meg; 's e' szerént tellyességgel nem kételkedik a' felől, hogy ők is, mint azon hatalmas öseiknek méltó maradékai, most is hasonló igyekezettel és szorgalmatossággal ne kívánnák Felséges Házának méltóságát védelmezni, 's hazájokat a' végső veszedelemtől meg menteni. Valósággal ismét fel fog benne az a' régi vitézi vér éledni, a' melly Felséges Nagy Annyának örökös Koronáit számos ellenségeinek intselkedéseitől meg mentette, és újabb 's ditsőségesebb tettei által mind Ő Felsége nagy reménységét, mind egész Európának várakozását be tellyesíti."

És imé ezek azok, a' miket Ő Cs. és K. Felsége az úri Karoknak és Rendeknek tudtókra adatni, és eleikbe terjesztetni kívánt, ezt is hozzá tévén, hogy most tsak egyedül azokról a' tárgyakról tanátskozzanak, a' mellyek a' Királyi szék' meg erősítésére, az Ország ösi Constitutiójának, törvényeinek, 's a' nemesi jussoknak védelmezésére, 's végre a' vallásnak meg tartására, az

ellenségnek, minden jó Constitutiónak fel bontására és minden vallás el törlésére törekedő mostani iparkodásai közt, mind a' jelenvaló, mind a' következő időkre nézve, szükségeseknek lenni itilnek, 's minden tanátskozásaikat úgy intezzék, hogy öseiknek virtusai által szerzett ditsőségeket, a' Fels. uralkodó Házhoz való szeplőtelen hiveségek, 's hazájokhoz, és ösi Constitutiójokhoz való szerettek által, újabb ditsőséggel tetézhessék.

Töbnire Ő Cs. és Apostoli Kir. Felsége az Ország úri Rendjei és Karjai eránt való Cs. K. kegyelmességével továbbra is állandóúl marad.

Ki adattatott Ő Cs. K. Felsége parantsolatjára, Posonban, Novemb. 12-ik napján 1796-ik esztendőben,

Somogyi János m. p.

Ezen Kir. Propositionának el osvastatása, és a' jelenlévő Karok és Rendek által illendő tisztelettel, engedelmes-séggel, és sok *Vitam et Sanguinem* kialtások közt lett vétele után, mindjárt a' Palatinus választatásához akartak fogni. De, minekelötte Ő Felségének erről jelentést tettek, és Ő Felsége is a' szokás szerént azon méltóságos hivatalra ki nézett úri szemellyeknek neveiket petsétes levelében a' Karokhoz és Rendekhez küldötte volna, egyenlő szivvel, szájjal és akarattal eddig való Kir. Helytartókat, *Jósef* Kir. Fő Herczeget kiáltották ki, talán egyetlen egy sem találtatván a' jelenlévők közül, a' kinek másra lett volna a' czéllya, annyival inkább, mivel minden Magyar Országú Vármegyék előre meg egyeztenek abban, hogy nem mást, hanem a' nevezett fejedelmet kívánnyák azon hivatalra emeltetni. Ezen örvendetes történetet Ő Kir. Felségének meg jelentő deputatiónak ekként válaszolt Kegyelmes Királyunk:

Communibus Dominorum Statuum et Ordinum votis, lubenti promptoque animo benigne deferimus, et singularis paterni affectus nostri testimonium per id etiam dare volumus, quod Serenissimum Archiducem Josephum, Fratrem Nostrum charissimum, de cujus peculiari erga Gentem Hungaram affectu, luculentis convicti sumus argumentis, eisdem Palatinum concedimus. Noster quoque par erga eum amor et fiducia, dulce hoc vinculum, quod Nos cum Statibus et Ordinibus arctiori adhuc nexu coniungit, est certissimum secuturae publicae felicitatis augurium, quam fraterna adiuti opera, posthac etiam provehere inter praecipuas Regni Nostri muneris partes reputabimus.

Magyarúl.

„Az úri Karok és Rendek köz kivánságának örömmel, kézfzszéggel, és kegyelmes szivvel engedünk, 's különös atyai indulatunkat az által is meg bizonyítani kívánnjuk, hogy a' mi kedves ötsénket, Fels. Fő Herczeg *Jósefet*, kinek a' Magyar Nemzethez való különös szeretetéről, sok vilagos okokból meg vagyunk győzöttetve, Nádorispánokká tétetni engedjük. — Mi is hasonló szeretettel és bizodalommal viseltetünk eránta, és ezen kedves kötéel, a' melly minket a' Karokkal és Rendekkel szorosabban öfzve fog kaptsolni, bizonyos jele azon következő köz bóldogságnak, mellynek előmozdítását az ő atyafiságos munkássága által fel segítettvén, orszaglásunk leg nevezetesebb részei közzé fogjuk számlálni.”

Önnönmaga Jósef Kir. Fő Herczeg ekként szólott, az ezen örvendetes izenettel hozzá ment deputatiónak: *Insignem hanc, quam Inclyti Status et Ordines mihi palam facere voluerunt, fiduciam, cum peculiari gratissimi*

animi sensu suscipio. — Omnes certe curas et conatus meos eo convertam, vt Palatini munere, liberis Dominorum Statuum et Ordinum suffragiis mihi delato, nunquam non ita defungar, vt conceptae de me Inclytorum Statuum et Ordinum exspectationi respondere, et commoda Suae Caesareo-Regiae Maiestatis cum commodis Patriae arctissimis vinculis connexa, pro viribus meis amplius promovere valeam.

Magyarúl.

A' Karoknak és Rendeknek erántam közönségessen mutatott különös bizodalnokokat, különös és háladatos érzékenységgel vezem. Valósággal minden gondjaimat és erőlködéseimet arra fogom fordítani, hogy az úri Karoknak és Rendeknek szabad voksaik által nékem ajánltatott Náadorispáni hivatalnak mindenkor meg felelhessek, hogy mind a' Tekint. Karok és Rendek róllam való várakozásoknak eleget tehessek, mind a' Hazának, az Ö Cs. Kir. Felsége halznával öszve köttetett halznait, tellyes tehetségem szérent öregbithessem."

Ezekután mind Ö Cs. K. Felége, mind a' Fels. Kir. Fő Herczeg és Palatinus, a' Karoknak és Rendeknek gyűlésekbe ismét bé menvén, maga Ö Kir. Felsége Kir. székebe, az új Náadorispán pedig, a' tronus alatt lévő első Táblának fejénél le ültek, és bokros örvendező kiáltások közt fogadtattak az ott jelenvólt Rendek által.

Jósef fő herczegnek Náadorispanságra törvényesen lett válaasztatását illyetén szókkal erőssítette meg a' Fels. Király.

Palatini activitatem non minus ac obligationes Regni leges disertis verbis definiunt. Vt has Dilectio Vestra

expleat ex asse, easque sacras sibi semper habeat, non modo vt frater svademus, sed vt Rex volumus quoque, coram fidelibus Statibus et Ordinibus Regni profitentes, nos Fraternalium eius affectum, amorem, et observantiam a strictissima Palatinalis Sui muneris adimpletione metituros.

Magyarúl.

A' Nádorispan jussait és kötelességeit világos szókkal meg határozzák az Ország törvényei. Hogy ezeket szorossan bé tellyesítse, és mindenkor illendő tiszteletben tarcsa, mint testvér bátyja javasollyuk, mint Király parantsollyuk, meg valván azt az Ország hiv Karjai és Rendjei előtt, hogy mi maga atyafiságos indulattyát, szeretetét és tiszteletét mindenkor Nádorispáni hivatallyának leg szorosabb tellyesítése szerént fogjuk betsúlui.

Ő Felsége Kegyelmisségét ekként közönte meg az új Palatinus, *Jósef* Kir. Fő Herczeg:

Clementiam Maiestatis Vestrae Sacratissimae, quod me liberis Dominorum Statuum et Ordinum votis in Palatinum Regni electum confirmare dignetur, homagiali cum devotione suscipio. Novi amplius perennis gratitudinis meae testimonium Maiestati Vestrae Sacratissimae exhibere haud posse, quam si omnibus iis, quae erga Maiestatem Vestram Sacratissimam, qua Regem meum Clementissimum, et erga Dominos Regnicolas vi muneris mihi incumbunt, ad amussim satisfaciam. Quod me praestitutum sancte promitto, ac me, Dominosque Status et Ordines, ipsumque Inclytum Regnum Hungariae in Gratias Caesareo-Regias humillime devoveo.

Magyarúl.

„Felségednek azon Kegyelmességét, melly szerént engemet az Úri Karoknak és Rendeknek szabad voksaik által Ország Nádorispanságára választatottat, abban meg erősíteni méltóztatott, alázatos háladatossággal veszem. — Jól tudom, hogy Felséged eránt való örökös háladatosságomnak nagyobb tanúbizonyságot nem adhatom, mintha azon kötelességeimnek, a' mellyekkel Felségednek, mint leg kegyelmesebb Királyomnak, és az Országnek hivatalom szerént tartozom, az utolsó pontig bé tellyesitem. — Mellynek végbe vitelére magamat szentül igirem, és magamat, az Úri Karokat és Rendeket, sőt az egész Magyar Országot Felséged Cs. K. Kegyelmességébe alázatossan ajánlom.”

A' következett napon, úgymint *Novembernek 13-ikán*, dél előtt 11 órakor Császárné Ö Felsége keze csókolására botsátattak az úri Karok és Rendek, a' melly alkalmatossággal az ő képekben így szólott Magyar Országai Primás és Kardinális Ö Eminentiaája:

„Incllyti Status et Ordines in vnum congregati sibi multum gratulantes de Maiestatis Vestrae optatissima praesentia, in prosperima valetudine, cum novo Domus Austriacae incremento, intermittere noluerunt, ductore Serenissimo Archiduce, Regio Palatino suo, cuius consequendi desiderio vix contineri poterant, Maiestati Vestrae, quas possunt, maximas referre gratias, de prona voluntate Sua, quo medio Deputationis Regnicolaris sibi factae instantiae, vt suum ad gremium Statuum iter accelerare dignetur, deferre dignata est. Sed et vna Maiestatem Vestram Sacratissimam certam reddere, medio eiusdem De-

putationis regnicolaris manifestatam Regiam et maternam sollicitudinem suam, de celeriori Regi Optimo procuranda satisfactione et tranquillitate, de ipsorum Statuum et Ordinum felicitate, Monarchiae vniversae securitate, eam cordibus suis fecisse impressionem, vt continuo exstimulentur exspectioni Maiestatis Vestrae omni possibili promptitudine respondere, et hac etiam ratione protectionem regiam sibi continuo mereri. Cui se profunda cum submissione commendant.”

Magyarúl.

„Az öfzve gyűlt Tek. Statusok és Rendek felettébb örvendvén Felséged ohajtott jelenlételén, szereintsés egészen, és a' Fels. Austriai Haznak újabb nevededésén, el nem akarták múlatni, hogy a' Fels. Fő Herczeg és Kir. Palatinus vezérlése alatt, kinek meg nyeresére való kivanságok miatt magokat allig tartóztathatták, Felségednek tellyes szivekből való hálákat ne adjanak, azon kegyelmes jóakarattyáért, melly szérent a' hozzá küldött Országos Deputationak azon kérését, hogy közikbe jönni sietne, kegyelmesen bé tellyesítette. Egyszersmind arról is bizonyossá teszük Felségedet, hogy azon Királyi és anyai szorgalmatossága, mellyet a' leg jobb Király kivanságának tellyesítése, és tsendessége, magoknak a' Karoknak és Rendeknek bóldogsága, és az egész monarchiának bátorsága eránt ki nyilatkoztatni méltóztatott, el annyira bé hatott sziveikbe, hogy Ö Királyi Felsége várakozásának tellyes tehetségek szérent való bé tellyesítésére szüntelen öfztönöztessenek, hogy ekképen a' Királyi védelemre érdemesek lehessenek, mellybe méllységes alázatossággal ajánlyák is magokat.”

Erre ekként válaszolt a' Felséges Királyné:

Siquid operae in explendis Statuum et Ordinum votis locare valuero, id animo faciam per quam lubenti; novi enim eam meliori loco collocari haud posse, neque dubito, quin de hoc paulo post quotusquisque ex vberioribus etiam Statuum et Ordinum praeconio dignis actionibus, ad evidentiam vsque convincatur, mihiq̄ue perenni memoria recolere liceat earundem actionum testem fuisse oculatam. Quae caeteroquin manifestatam erga me per Status et Ordines devotionem magni facio, Gratiaque Caesareo-Regia iisdem jugiter propensa maneo."

Magyarúl.

„Valamit a' Statusok és Rendek kivanságának beteljesítésére végbe vihetek, mind azt kész szívvvel végbe fogom vinni, tudván, hogy jobb helyre nem fordithatom munkásságomat. Nem is kételkedem, hogy a' Karoknak és Rendeknek bővebb és ditsiretre méltó tselekedeteikből arról kiki nyilván meg ne győzettessen, én pedig örökös emlékezetben ne tartsam, hogy én azon tselekedeteiknek szemmel látó bizonyosága voltam. A' ki egyéb aránt a' Statusoknak és Rendeknek erántam mutatott tiszteleteket nagyra betsüllöm, és Cs. Kir. kegyelmemmel felettébb hajlandó vagyok."

A' Nádor Ispány *József* Fő Herczeg, mint a' jelenlévő Karoknak és Rendeknek vezetője első akart lenni a' Fels. Királyné keze csókolásában; de Ő Felsége mint Kir. Fő Herczegnek meg nem engedte, ellenben a' többieket egyenként maga keze csókolására botsátotta.

Más nap dél előtt ismét elegyes ülés vólt a' Primas

Ő Eminentziája palotájának nagy szálajában, holott a' Palatinus bé iktatásánál egyéb ekkor nem történt. Ezen is jelen vólt Császárné ő Felsege. Ő Kir. Herczegsége a' Nádorispán, bé menvén a' Gyűllésbe, rendkívül való örömmel fogadtatott, és minekutánna a' Palatinus helyére leült vólna, a' körülálló Magnasok és urak által, a' régi bé vett szokás szerént székestől együtt három vesben fel emeltetett, 's mind annyiszor *Vivat* kiáltásoknak örvedetes hangjával zengedezett a' palota. Ekkor így szólott Ő Kir. Herczegsége:

„Si insigne illud sinceri erga me affectus testimonium, quod Domini Status et Ordines, sub ipso praesentium Generalium Regni Comitiorum limine ediderunt, mihi perquam solatioşum fuit, istud profecto, quod biduo ante tam illustri documento palam facere libuit, non potest mihi non esse solatiosissimum: dum Domini SS. et OO. liberis suffragiis suis, unitisque votis, me in Regni Palatinum deprecere, primumque hunc Magistratum mihi deferre voluerunt. Partium proinde mearum esse duco, ut pro hac singulari Dominorum Statuum et Ordinum in me locata fiducia, me summe obstrictum esse profitear, cunctasque vires, et conatus eo impendam, ut conceptae de me exspectationi respondere possim.”

„Ast munus hoc quemadmodum semper, ita hoc praesertim tempore validos sane humeros deprecere certum est adeo, ut ei gerendo me plene suffecturum haud fiderem, nisi grande onus inter viros, quorum virtuti proprium est ad ardua niti, junctis lacertis portandum divideretur.”

„Vestram igitur Inclyti Status et Ordines avitam erga Clementissimum Principem Nostrum fidem, et verum

erga Patriam amorem interpello, ut mihi in recto Legum tramite semper procedere cupienti, vestris succurere velitis Consiliis, ut Dignitatem Regiae Majestatis, Regni felicitatem, et gloriam non conservare solum, sed et augere valeamus.”

„Mutua fiducia, et animorum unio efficacissima sunt media, florente etiam communi pace fundandae, et conservandae Regnorum felicitatis, tanto autem magis flagrante ferali bello, quod Religioni, Regiae Dignitati, omni praeterea Nobilitati, et pacato cuique Civi, bono denique ordini subversionem, et interitum minatur.”

„Novimus enim, quantam vastitatem impia Nationis Gallicae molimina, pluribus opulentis Europae Provinciis, ac nonnullis etiam haereditariis Caesareo Regiis Ditionibus intulerint: quam grave periculum jam prae foribus Nostris fuerit, quanta virium contentione, et vix audita animi constantia, extrema demum propriorum etiam thesaurorum immolatione Augustissimus Imperator, et Rex Noster Clementissimus laborantibus Provinciis suis succurrere pergat, ut eas a ruina, et interitu vindicaret; imo ipsum Europaeum Orbem, ceu alter Atlas, sustentaret.”

„Ast ipsi defesso Atlanti Herculeum ad ferenda pondera robur deprecari opus fuit; quid ni igitur Augustissimus Dominus Noster sub tanta mole fatiscens id ipsum exspectet? Virtutem nimirum Illustris, et bellicosae Nationis Hungariae, quae firmissimum semper adversus Turcam Europae propugnaculum fuit, quae medio ab hinc saeculo unitas tot inimicorum copias cum immortali Nominis sui Gloria, uno quasi ictu profligavit, infestisque eorum conatibus modum posuit; quae denique praesente quoque bello infensissimi hostis vires, heroica prorsus

fortitudine saepius fregit, imo quoties cum illo acie conflictavit, totidem venenata hydrae Gallicanae Capita amputavit, omnia denique viriliter agere contendit, ut tandem dulcis etiam Patriae Nostrae plena securitas procurari valeret."

„Istud et Inclyti Status et Ordines grave Officii, quod me capessere voluistis, onus; ratio videlicet procurandae securitatis, sed et hujus felicem successum nobis tuto promittere licebit, si Paternam Augustissimi Imperatoris, et Regis nostri sollicitudinem, in communem omnium nostrum salutem directam, efficacibus mediis, junctisque viribus adjutum iverimus; si conatus Optimi Principis, qui Sacram quoque Suam Personam pro salute publica discrimini belli saepius exposuit, Nostra etiam ex parte omni contentione sublevare, arroganti denique hosti tantas vires opponere satagerimus, ut is, exterarumque Nationes, quarum aures, oculique nunc in Nos defixi sunt, novo rursus documento experiantur, quantum possit fides, et unita vis, ac fortitudo Nationis Hungariae, ardente in Principem suum amore, et verae gloriae stimulis accensa."

„Felici mea sorte factum esse reputo, ut eo plane tempore, dum sub faustissimis Augusti Regis Nostri auspiciis, Serenissimus Archi-Dux Carolus, Frater meus dilectissimus, virtute cumprimis Nationalium Legionum Nostrarum tam glorioso cum successu belli rem gerit, vos Charissimi Concives Me negotiis domi, vicariae Regis potestate gubernandis admovere, et arctiori vinculo Vobis adstringere velletis, quos Ego a primo meo in Inclytum Regnum adventu, tenerrimo affectu complexus sum, et ultro sincere complecti non cessabo."

Magyarúl.

Hogyha az Úri Karoknak és Rendeknek azon szives indulatjoknak ki nyilatkoztatása, mellyet a' jelenvaló Ország Gyűlésnek kezdetében erántam mutattak, nékem kiváltképen való örömet szerzett; sokkal nagyobb örömemre szolgálhat az, a' mellyet két nappal ennekelőtte jeles tseleketek által nyilvánvalóva tettek, a' midőn szabad vok. sok szerént, köz kívánsággal engemet Ország Palatinusságára ki kértek, és ezen első hivatalt reám bizni kívánták. Ez okon kötelességemnek lenni esmérem, hogy az Úri Karoknak és Rendeknek ezen hozzám való különös bizodal. mokért, magamat háladatosnak lenni bizonyítsam, 's minden tehetségeimet arra fordítsam, hogy róllam való vára. kozásoknak tökéletessen meg felelhessek.

De mivel ez a' hivatal mindenkor ugyan, de kivált a' jelenvaló időben erős vállakat kívánt, annak viselésére tellyességgel elégtelennek lenni tartanám magamat, ha azon tereh olly férfiak közt nem vólna fel osztatva, a' kiknek virtusok a' nagy dolgokra való erőlködésben áll.

„Annakokáért a' Ti, leg kegyelmesebb Fejedelmünk. höz való ösi hivségtekre, és a' Haza eránt való igaz sze. retetekre kérlek Titeket, nékem mindenkor a' törvények. nek igaz ösvényén járni kívánónak legyetek tanátsaitok. kal segítségemre, hogy ekképen a' Kir. Felség méltosá. gát, az Ország boldogságát és ditsösségét ne tsak meg. tarthassuk, hanem öregbithessük is.”

„A' köz bizodalom, és a' sziveknek égyyessége a' virágzó békességnek közepette is leg hathatósabb eszközei az Országok boldogságának fundáltatására és meg tartasá. ra; annyival inkább azon gonosz háborúnak idején, a' melly

melly a' vallást, a' Királyi méltoságot, az egész nemességet, minden tsendességet szerető polgárt, és a' jó rendet fel forgatással és végső vezedelemmel fenyegeti."

„Jól tudjuk ugyan is, mennyi pusztitást vitt végbe a' Franczia istentelen nemzet sok Európai gazdag tartományokban, sőt néhány Cs. K. örökös országokban is; melly nagy vezedelem forgott legyen már a' mi ajtaink előtt is; melly nagy iparkodással, allig halható álhatatossággal, és tulajdon kintstárának fel áldoztatásával kívánnyon a' Fels. Császár, a' mi leg kegyelmesebb Királyunk vezedelemben forgó tartományainak segedelmekre lenni, hogy azokat a' romlástól és haláltól meg menthesse, sőt mint második Atlás, Európát fenn tarthassa."

„Hogyha az el fáradott Átlásnak a' rajta fekvő terhek viseletére Herkulesi erőre vólt szüksége, mennyivel inkább a' mi ennyi sok terhek alatt el lankadt leg Felsőgesebb Urunk kívánhattya ezt, tudniillik a' jeles és hadakozó Magyar Nemzetnek virtusát, a' melly mindenkor általom bástyája vólt Európának a' Törökök ellen — a' melly fél századdal ennekelötte annyi ellenségeknek öszve kaptstolt seregeit, tulajdon nevének halhatatlan ditsőségével, úgy szólván egy ütessel öszve törte, gonosz szándékjaikat meg gátolta; végtére, a' melly a' jelenvaló háborúban is a' leg gonoszabb ellenségnek erejét vitézi erőségével gyakorta meg törte, sőt valahányszor vele viaskodott, mindannyiszor sok Franczia mérges kigyó fejeket vagdalt le, 's végtére mindeneket olly férfiúi módon tenni igyekezett, hogy már valahára a' mi kedves Hazánknak tellyes bátorságot szerezhessen."

„Tekintetes Karok és Rendek! éz annak a' hivatalnak, mellyet velem viseltetni akartatok, leg nagyobb ter-

he, tudnillik a' közönséges bátorság eszközésének módja; mindazáltal ennek Szerentsés meg lételet is bátran igirhettyük magunknak, hogyha a' Fels. Császárnak, a' mi Királyunknak mindnyájunknak bóldogságára czélzó atyai szorgalmatosságát hathatos eszközökkel 's öszve kaptsolt erővel kívánnyuk segiteni; hogyha leg jobb Fejedelmünknek igyekezeteit, a' ki a' köz Jóért gyakorta maga szentséges személyét is a' háború kétséges kimenetelének tárgyaúl ki tette, részünkről is minden iparkodásunkal fel segiteni, és a' negédes ellenség eleibe annyi erőt kívánunk tenni, hogy mind ő, mind más idegen nemzetek, a' mellyeknek mind füleik mind szemeik reánk vagynak függettetve, újabb tanúsággal tapasztalhassák, mennyit tehesen a' maga Fejedelme eránt való Szeretetnek és tulajdon valóságos ditsősségének tüzével lángoló Magyar Nemzetnek hivsége, öszve kaptsolt ereje, és vitézsége."

„Szerentsés sorsomnak lenni tartom, hogy épen azon idő czikkelyében, a' mellyben a' mi Fels. Királyunknak Szerentsés uralkodása alatt *Károly* Fels. Fő Herczeg az én leg kedvesebb bátyám, kiváltképen a' Magyar seregeknek vitézségek által ditsősséges Szerentsével folytatja a' háborút. Ti kedves hazámiai engemet az ithoni dolgoknak Király mássának hatalmával való igazgatására emelni, 's az által engemet magatokhoz szorosobban kaptsolni akartatok, a' kik eránt ezen jeles Országba lett jövetelemnek első pontyától fogva, érzékeny indulattal vóltam, és ennekutánna is ollyannal lenni meg nem szünök."

A' méltóságos és Tekint. Karoknak és Rendeknek képeben, Ő Kir. Herczegsége jeles és erővel tellyes órátiójára ekként felelt Primas és Kardinalis Ő Eminentiaja:

„Non est, quod hodie multis verbis communem ex-

tollam Regis et Regni satisfactionem, de Serenitatis Vestrae Regiae, jam Palatini nostri praesidio. Regis etenim de insignibus animi Sui dotibus iustum iudicium, iam tum palam redditum, dum optimi Domini nostri providentia, Serenitatem Vestram Regiam, nobis Suum dedit Locumtenentem. Communem de Serenitate Vestra Regia, pro felicitate Regis et Regni expectationem, redditae e Comitatum Congregationibus litterae expresserunt. Felicissima horum auguriorum experientia commune stimulavit vix in expectatione continendum Statuum et Ordinum desiderium, in praesenti eorum Generali Conventu, quo citius Serenitatis Vestrae Regiae legali praesidio, gravissimorum momentorum providae et sagaci directioni subesse. De hac etenim agendorum in viatione, intimo fraterni sanguinis nexu, prospera quaeque sibi promittunt Status et Ordines, qui de reciprocatione Serenitatis Vestrae Regiae candidi amoris, et plenae fiduciae, cacteroquin certi de hoc intimi ad invicem nexu iuncta opera communi Regis expectationi satisfaciendi, salutis publicae promovendae studio operam suam alacriter iungunt. Gratiis Serenitatis Vestrae Regiae, amantissimi Palatini sui, enixe commendati, iam pro rerum et temporum exigentia ab ulterioribus iussis suis pendere constituerunt."

Magyarúl.

Nem szükség Királyi Herczégged, immár Palatinusunk előülésen való közönséges meg elégedését a' Királynak és Országának, mai napon sok beszéddel magasztalom. Ugyan is a' Királynak Herczégged jeles elmebeli talentomairól való helyes itilettétele már akkor is nyilvánvalóva tétetett, a' midőn a' Jó Isten gondviseléséből,

Királyi Herczogségedet maga Helytartójává tette. A' Királynak és az Országnek Herczogségedről való nagy reménységét a' Vármegyék' gyűllésékből költ levelek ki nyilatkoztatták, és a' jelenlévő Karok és Rendek nagy nyughatatlansággal kívánták, hogy ezen közönséges Gyűlésben Királyi Herczogséged törvényes előülése alatt fontos dolgaiknak folytatásában, Felséged bölts és meffzelató igazgatasától fűghessenek. Mivel dolgainknak illyetén elintezéseitől, és a' Királlyal való szoros egyyességéből minden jókat reménylenek magoknak a' Karok és Rendek, a' kiknek tellyes bizodalmok lévén, a' Királyi Herczogséged tífzta szeretetének és tellyes bizodalmának költsönös visszónozásához, a' Király várakozásának közönségesen eleget tenni akarván, ő magok is öfzve kaptsoft erővel kívánnyák a' köz jót előmozdítani. — A' kik Királyi Herczogséged, kedves Palatinusok kegyelmességébe ajánlván magokat, ennekutánna az idők és dolgok környűlállasaihoz képest egyedűl Herczogséged parantsolatjaitól kívánnak fűggeni.

Ugyan ezen napon, és ezen alkalmatossággal következő oratiót mondott a' Personalis:

Serenissime Regie Princeps, et Archidux Palatine!

„Ardentia universorum Statuum et Ordinum Regni vota, quibus Serenitatem Vestram Regiam a Rege Nostro Clemenissimo in Palatinum Regni liberis, communibusque suffragiis eligendam demisse expetiere, ex faustissimis, quae intima animi sensa magis, quam quaecunque conceptis verbis adornata oratio, exprimebant, acclamationibus, communique omnium Jubilo, biduo abhinc ubertim metiri dignabatur Serenitas Vestra Regia. Expleta sunt haec vota nostra, dum Augustissimus Imperator, et

Rex Noster Apostolicus liberae huic electioni clementer detulit, Serenitatemque Vestram Regiam in delato sibi hocce excelso munere confirmavit, ac eum nobis inter se, et Regnum concessit Mediatorem, qui dum post ereptum e vivis immortalis memoriae Palatinum Nostrum, Serenissimum Archi-Ducem Alexandrum Leopoldum, Regno huic, qua Locumtenens Regius obtigit, mox omnium Nostrum corda in se rapuit adeo, ut jam tunc vota, et desideria totius Regni in Eundem proximis Comitibus ad eminentem Palatini dignitatem postulandum conspiraverint; virtutibus dein Regio sanguine suo dignis, ac peculiari in Gentem Nostram amore, et propensione, fidelique Legum, et Constitutionis Nostrae custodia adeo Regnum omne sibi devinxit, ut vivum in Eodem chari adeo, et gratissima memoria in perpetuum recolendi Palatini, eximiarumque Ejus virtutum exemplar gratulabundi conspiceremus."

„Certissima haec sunt felicitatis ex delata Serenitati Vestrae Regiae Palatinali dignitate in Regnum hoc redundatura praesagia, inque spem indubiam erigimur fore, ut quemadmodum Universi SS. et OO. sincerissimam erga Serenitatem Vestram Regiam fiduciam, et illimitatam devotionem testari nullo unquam tempore intermittent; ita Serenitas quoque Vestra Regia in Gentem hanc Regi suo fidelissimam, ac in tuendis ejus commodis, et dignitate nulli secundam, una vero Legum, et avitae Constitutionis Suae, ut decet amantem, et studiosissimam pari fiducia ferri, eandemque in quibusvis legalibus suis juribus, libertatibus, et praerogativis protegere, ac mutuam inter Regem etiam Nostrum, justissimum, et Clementissimum, Regnumque hoc fiduciam, firmissimam videlicet communis

felicitatis basim pro attributo per leges Serenitati Vestrae Regiae, Mediatoris Regem inter et Regnum munere, porro conservare dignetur.”

„Quod dum Incltyti Status, et Ordines de felici hoc eventu exultabundi a Serenitate Vestra Regia impensissime efflagitant, una, ut Divina Bonitas Serenitatem Vestram Regiam in certissimas futurae, quam praeconcupimus, felicitatis spes ad seram aetatem Regni, Regnoque conservet, ardentissimis votis conprecantur, seque Benignitati, et Gratiis Serenitatis Vestrae Regiae demisse devotent.”

„Vivat Serenissimus Regius Princeps Josephus, Archi-Dux Austriae.”

Magyarúl.

Felséges Királyi Fejedelem, és Fő Hertzeg Palatinus!

„Az Ország minden Státussainak, és Rendjeinek azon kivánságokat, melly szerezént Felségedet leg-kegyelmesebb Királyunktól mind leveleik, mind köz voksaik által Ország Palatinussává választani alázatossan kívánták, azon örvendetes kiáltásokból inkább, mint akármely mesterséges szokkal fel-ruházott szózatokból két nappal ennek-előtte bőven észre vehette Királyi Felséged. Bé-telleyesedtek ezen mi kivánságaink, a' midőn a' Felséges Császár a' mi Apostoli Királyunk ezen önkénynyen való választást kegyelmessen jóvá hagyta, és Királyi Felségedet, ezen méltóságos hivatalban meg-erősítette, és nekünk önnön maga, és az Ország közt közbenjáróvá tette, a' ki minekutánna Néhai halhatatlan emlékezetü Palatinusunknak Sándor Leopold Felséges Fő Hertzegnek halála után, Országunk Királyi Helytartójává tétetett volna,

mindjárt akkor mindnyájunknak szivét magához ragadta annyira, hogy már akkor az egész Ország vokasai, és óhajtásai meg-egyeztének abban, hogy a' legközelebb leendő Ország Gyűlésében a' Palatinusi fényes méltoságra emeltetni kívánnyák; annakutánna királyi vérehez il-
lő virtussai, és Nemzetünkhöz való különös szeretete, és hajlandósága, és Törvényeinknek, 's Constitutióknak hiv-
örizete által annyira magához kaptsolta az Országot, hogy a' mi kedves, és édes emlékezettel örökké említendő Pa-
latinusunknak, 's az ő jeles virtussainak példáját öröm-
mel szemléllyük Felségedben."

„A' Felségednek adatott Nádor-Ispányi méltóság tsalhatatlan jele az Országunkra háramlandó böldogságnak, és bizonyos bizodalommal el-hisszük, hogy valami-
képen az Orzágnak minden Karjai és Rendjei tiszta bi-
zodalommal, és határ nélkül való buzgósággal fognak Fel-
séged eránt lenni; úgy Királyi Felséged-is ezen maga Ki-
rályához hiv, 's az ő méltóságának, 's hasznainak vé-
delmezésében senkinél nem alábbvaló, sőt Törvényeit,
és ősi Constitutióját, a' mint illik, szerető, és munká-
lódó Nemzet eránt, hasonló bizodalommal viseltetni, és
azt minden törvényes Jussaiiban, szabadságaiban, és prae-
rogativáiban védelmezni, és a' mi igen igaz, és kegyel-
mes Királyunk, 's Országunk közt való költsönös bizodal-
mat, mint a' köz böldogságnak leg-erössebb fundamento-
mát, a' törvények által Királyi Felségednek adatott Ki-
rály, és Ország közt való közben-járói hivatallya szerént,
tovább-is fen-tartani méltóztassék."

„Mellyet midőn ezen böldog történeten örvendő
Tekéntetes Karok és Rendek Királyi Hertzegségedtől szí-
vek tellyességéből kérnek, egyfzersmind a' legbuzgóbb

óhajással kívánnyák, hogy a' Jó Isten előre képzelt jóvendöbéli bizonyos bölögságunkra, hosszú időkre a' Királynak, és Országnek Királyi Felségedet tartsa-meg, 's magokat Királyi Hertzegséged' Kegyelmességébe, és jóakarattýába alázatossan ajánlyák."

„Eljen a' Felséges Királyi Fejedelem, és Fő Hertzeg Palatinus!"

Ezen köszöntő Beszédnek végezetével, az egész palotá buzgó Vivát felkiáltással megzendült.

A' köz öröm', 's buzgó indulatok' magyarázati valamennyire letsendesedvén, a' Királyi Hertzeg, Ország Nádor Ispánnya, Berzeviczy Andrást ugyan Al-Nádor Ispánnak, Majláth Györgyöt pedig Nádor Ispányi Itélő-Mesternek nevezte, 's viselt hivatalaikban meg-erősítette, 's ezel a' mai ülésnek vége szakadván az Ország Rendjei el-öfzlöttek.

A' Sz. András Havának 22 ik napján tartatott *Ötödik Ülésben* a' Melt. Personalis Úr azt terjesztette a' Tekint. Statusok és Rendek eleibe, hogy minthogy már a' Kerületek tanátskoztanak volna a' Fels. Kir. Feltételnek, ugymint a' hadi Subsidiumnak mi-vóltáról, ideje volna, hogy ezen tárgyra nézve magokat meg határozván tellyesitenék az Ö Kir. Felsége kivanságát. — Ezen felserkentésére a' Melt. Personalis Úrnak a' Duna-mellyéki Kerületek abban állapotának meg, hogy 50000 rekrutával, 2,400,000 mérő gabonával, 3,760,000 mérő Zabbal, 20000 darab ökörrrel, és 10000 darab lóval segítsék Ö Felségét.

Az ezen dolgok eránt tett nehézségeket, és ellenvetéseket el mellözvén, végtére azt is meg határozták a' Tek. Statusok, hogy a' kinek tettzik in natura, az az, maga valóságában adhatja a' reá esendő részt, a' kinek

pedig

*Excellentissimi, Illustrissimi,
Reverendissimi, Spectabiles, Perillustres
ac Generosi D. D. Rei literariae, cum primis patriae
Fautores, et Mæcenates, omni pietatis
cultu suspiciendi.*

Vir Clarissimus *Joannes Bapt. Grosfinger,*
AA. LL. & Philosophiæ Doctor, atque Ar-
chi - Dioecesis Strigoniensis Presbyter, post
institutam literariam, per varias Regiones,
cum primis vero Hungaram nostram Patriam
peregrinationem, perlustratisque & collectis,
quantum fieri potuit, omnibus, quæ quoquo mo-
do ad *Naturalem Historiam* pertinere videbantur,
tandem ex his suis eruditis observationibus col-
lectionibusque, improbo multorum annorum
labore elucubravit opus, quod in suo genere, re-
late ad res patrias & domesticas, unicum dici
potest, sub Titulo: *Universa Historia physica Regni
Hungariæ, secundum tria regna naturæ digesta,
Tomisque IX comprehensa.* Adjectis indicibus,
quibus quævis Naturæ producta, quæ patria
tellus fert, quatuor linguis, nimirum Latina, Hun-
garica, Germanica & Slavica exprimuntur, atque
dilucide exponuntur.

Quatuor eruditi hujus & perjucundi operis par-
tes, nimirum

I. *Zoologia, sive Historia Quadrupedum.*

II. *Ornithologia, seu Historia Avium.*

III. *Ichthyologia, sive Historia Piscium & am-
phibiorum, &*

IV. *Entomologia, sive Historia Insectorum Hung.*

Hæ, inquam, IV. priores partes, totidem Tomis,
jam anno 1794 & subsequente, in majori octava
forma, meis typis atque sumtibus prodie-
runt, Eruditisque Patriæ, non solum utcunque
inno-

innotuerunt, sed & ita sese commendarunt, ut plerique exoptent quo celeriore inchoati operis continuationem. Nimirum restat adhuc ex integro, per Auctorem quidem jam conscriptum, imo et posterioribus ejus curis interpolatum universum *Regnum Vegetabile atque Minerale*, quod V. Tomos, seu Volumina constituit, uti sequuntur:

V. *Dendrologia, id est Notitia arborum Hungariæ.*

VI. *Botanologia, seu plantæ minoris gentium, frugum, seminum, radicum, herbarum officinalium, dotes, usus. — — —*

VII. *Lithologia, sive lapides, saxa, gemmæ, petrificationes.*

VIII. *Mineralogia, seu Metalla, Semimetalla, Sal, Sulphur, Mercurius, Aurum & reliqua.*

IX. *Hydrologia, sive lacus, flumina, thermæ & diversissimæ Regni aquæ.*

Ast, quam hoc triste atque inexpectatum, tot annorum fatigiis, impensis, curis, vigiliis elucubratum, tam varia eruditione refertum, tam jucundum lectu, & quod summum, tam in omni genere vitæ, cum primis œconomico perutile opus, integro jam biennio jacere interruptum; idque iis ipsis temporibus, quibus apud alias cultiores Nationes *Naturalis Historia* est familiare studium, & quoddam quasi Eruditorum Elementum.

Neque vero id fit, seu eruditi Auctoris, seu mea ipsius culpa. Adest enim opus integrum, munde descriptum; adsunt typi, charta, animus, omnia. Unicum est, quod sincera nostra studia remoratur, nimirum tam proluxo & sumtuoso operi necessaria pecuniaria subsidia.

Inspecturo primæ Parti præfixa D.D. Prænumerantium nomina, patebit ad oculum, quam exiguus fuerit eorum numerus, ut adeo non sine sensibili rei meæ familiaris detrimento priores il-

las IV. Partes juris publici fecerim. Quodsi vero residuæ V. Partes, ne hoc quidem Prænumerantium numero possent gloriari, tum vero mea jactura eo foret gravior.

Quare rogo & obsecro qua possum humanitate omnes, quibus res literaria, ejusque felicia in per dilecta nostra Patria incrementa curæ atque cordi sunt, velint sincera nostra studia atque conatus benevole adjuvare, quod fieri omnino potest, quodsi ad pauculos illos, qui jam adsunt, Prænumerantes, copiosiores accesserint.

Pro prioribus illis jam excusis IV. Tomis prænumerabatur unus aureus nummus. Non plus autem, etiam pro cæteris, qui adhuc restant V. Tomis & qui gestiunt, æque tandem surgere ex pulvere, in lucemque prodire, postulo. Imo si quis etiam priores illos IV. jam excusos habere voluerit, etiam hos lubens cedo eodem prænumerationis pretio, ut adeo duobus aureis, seu novem florenis, integrum IX. Tom. constituens opus possit habere.

Potest autem prænumeratio, seu apud me Posonii, erga solitam Quietantiam, seu vero apud celebriores Regni, cum primis Pestienfes Bibliopolas & Bibliopægos deponi.

Ego vero sancte polliceor, ut primum justus Prænumerantium numerus collectus fuerit, protinus me continuandæ impressioni manus admoturum, & strenue trusurum opus, ut primo quoque tempore ad calcem perducatur. Quod dum plena fide spondeo, omni cum observantia & gratitudine indefinenter maneo

*Eruditorum Patriæ, & Mæcenatum
Suis Titulis dignissimorum*

Posonii, die 1. Novemb.

1796.

Cultor & servus subjectissimus
Simon Petrus Weber, Typographus

H Í R - A D Á S.

Wéber Simon Péternél, Pozsonyi Könyvnyomtatónál ki-jött ezen Új könyv, és található Sz. Mihály uttzába a' maga házánál.

A Falusi Nótáriusnak Elmélkedései, Betegsége, Halála, és Testamentoma, mellyeket két soros Versekkel ki-adott, és Új Esztendőbéli ajándékba, Hazánk Dámáinak és Gavalérai-nak nagy szívesléggel nyújtya *Gróf Gvadányi József, Magyar Lovas Generális. in 8. 36 kr.*

A' Könyvnek foglalata.

- §. I. *A' Nótárius egészségében meg-gyengülvén, az emberi sorsnak változásáról elmélkedik.*
- §. II. *A' Nótárius Kis Naményba lakó Organistát Szelíd Andrást, a' ki minden Vasár- napokon, és Ünnepeken, Nagy Peleskén szokott orgonálni, az Angyalosi Nótáriust, Tsebres Mihályt, a' Tyukodi Mestert Gántsos Jánost, a' Lázári száraz Malomba lakó Málnárt, Sullyogó Pétert, a' Gyarmathi kovátsot Darabos Pált, a' Tóth fulusi hídnál lévő Vámost Perczegő Gergelyt, a' Komorzányi Oláh Harangozót Glodány Urszult, magához czitállyá, és elmélkedését a' meg-fejtésre eleik-be adgya. Tudni szükséges, hogy az helybe lévő Nagy Peleskei Tanáts-is, az ott való Orosz Mesterrel Dvorák Hritzuval jelen vannak, minnyájan már házához gyűlvén szöll hozzájok.*
- §. III. *A' Nótárius eleibe adgya ezen nagy Tüdósoknak azon fontos dolgot, a' mellyről már régen gondolkodván okát ki nem tanulhattya, a' mellyért-is ítéleteket kívánnyá tőlök.*
- §. IV. *Ezen nagy Philosophusok, sokáig fejtegetvén a' dolgot, a' Nótárius a' mai Sesszionak véget vett, és mivel már két órát dél után el-ütött, ebédgyéhez le-ülteti minnyájokat, a' mellynél maga hirtelen meg-betegszik, de jobban leszzen.*

- §. V. *A' Nótáriusnak felesége Klára, többekkel edgyütt, Férjének fel-gyógyításában szorgalmatoskodik.*
- §. VI. *Fel-gyógyulván a' Nótárius, megint Sessiót tart, hogy a' Tóth falusi hídnál lévő Vámos Pertzegő Gergely, a' Nagy Peleskei Orofz Mester Dvorák Hritzu, és a' Komorzányi harangozó, Glodány Urszul, az emberi sorsnak változásáról magok ítéletét adhassák.*
- §. VII. *Az emberi sorsnak változásáról önnön maga a' Nagy Peleskei Nótárius maga ítéletét adgya.*
- §. VIII. *A' Nótárius tovább-is folytattya ezen dologról maga ítéletét, bé-is fejezven aztat, el-ájúl.*
- §. IX. *A' Nótáriust ájulásából fel-ébreftik, de nagyon rofzszúl lévén, Klára felesége Toty Dorkóért örömet küldene Gétzbe, de mivel már az élök számából ki-töröltetett, Szathmár Városába Feldtsérért, az az : Borbélyért küld. Egyszersmind Toty Dorkónak-is esete le-írattatik, és miképpen boszorkányságáért meg-égettetik.*
- §. X. *A' Borbély hozzá lát tovább-is a' Nótáriusnak gyógyításához, de napról napra rofzszabbulván, végtére Klára a' Jurátus fiának Pestre stafetát küld, melly által tudtára adgya Attyának halálos betegségét : ezen László fia postán el-is érkezik az Attyához Nagy Peleskére.*
- §. XI. *A' Nótáriusnak Jurátus László fia Pestrül el-érkezvén, maga kedves szülöit köszönti. Az Attya vele minden-féle fontos dolgokról beszél, azomba az Attya Recidivába esik, az egész falunak nagy szomorúságára meg-hal, és el-is temettetik.*
- §. XII. *A' Nótárius el-temettetik.*
- A' Sírató Aszszonyok Éneke.*
Az Epitaphium.
A' Testamentom a' Falu ládájából ki-vétetik és az egész Tanáts előtt el-olvastatik.
A' Testamentom.
- Találtatnak ezen kívül még más sok Magyar Könyvek, mellyeknek némelly részek itt fel-vagyon jegyezve :*
- Gróf Guadányi József. A' Világnak közönséges Hiftóriája, Első kötet. in 8-vo majori. 1 fl. 12 kr. a' M. Gróf képevel együtt.*

Ezen Rész foglalja a' Bé-vezetésen kívül : A' Zsidók, Babiloniak, Asyriusok, Phoeniciusok, Aegyiptusiak, Sinai.

Sinaiak, Indiaiak, Scyták és Celták, Médusok és Persák Historiájokat, egyszersmind a' Görögök Historiáját eredetektől fogva a' Rómaiak által lett meghódoltatásig.

— — — **A' Világnak közönséges Historiája,**
Második kötet. 8. maj. 1 fl. egy képpel együtt.
Ez a' Rész bé-foglalja a' Rómaiak Historiáját, Róma városának építésétől fogva a' Római Republicának végéig.

Ezen Világ Historiájának Harmadik kötetje *sajtó alatt* vagyon, és nem sokára a' sajtó alól kifog-szabadulni, és úgy egymás után több Részek - is fognak következni.

Gróf Gvadány József, Unalmas Órákban, vagyis téli hofzszú Estvéken való Idő-töltés. 8. 30kr.

— — — **Török Háborúra tzelozó Gondolatok.** 8. 30 kr.

— — — **Rontó Pálnak egy Magyar köz-katonának, és Gróf Benyofzky Móritznak Életek', földön, tengereken álmélkodásra méltó történettyeiknek 's véghez vitt Dolgaiknak Le-írása.** 8. 1 fl.

— — — **Egy Falusi Nótáriusnak Budai Utazása.** 8. 24. kr.

Andr. Lehotzky, Stemmatographia Nobilium Familiarum Regni Hungariæ : præmissa est Series Chronologica Quatuor Statuum & Ordinum e Diplommatibus eruta, additis elaboratis jam Familiis Eszterháziána, Batthyániána, Bathoriana, Hunyadiana & Pálfiana. Tomus I. in 4-to. 2 fl.

M. T. Cicerónak az Embernek Tisztéről és kötelességeiről a' maga Fiához írt három könyvei. Magyarra fordította Kovásznai Sándor, a' M. Vásárhelyi Collegyiumnak Tanítója. Ki-adta Engel Krisztián János. 8. 36 kr.

Gáti István, a' Természet Historiája, mellyben az Ásványok, Plánták, és Állatoknak három Világai azoknak meg-esmértető bélyegeivel,
ter-

természetekkel, hasznokkal, hazájokkal rend-
be szedve, és a' gyenge Elmékhez alkalmaz-
tatva Magyar Nyelven ki-botsátattak. 8.
30 kr.

Imádfágos könyv, melly a' Keresztény Ember'
mindennémü állapotjához, és a' Magyar Anya-
szentegyháznak szokásihoz alkalmaztatott.
8. író papirosból 30 kr. nyomtató papiros-
ból 24. kr.

Psychologia. Kámpéből. 8. 18 kr.

Handerla György, Új Méhész vagy - is a' Mé-
heknek Magyar Hazánkhoz alkalmaztatott
Gondviselése, melly rövid kérdésekbe és fe-
leletekbe foglalt Tanítással meg - mutatja,
mint kell télen, nyáron a' Méhekkal bánni.
8. 20 kr. Második ki-adás.

Szikszai György, Keresztényi Tanítások és
Imádfágok, a' keresztényi Embernek kü-
lömb - külömb - féle állapati és szükségai sze-
rént. Negyedik ki-adás. 8. 1 fl. 30 kr. író-
papirosból, nyomtató papirosból 1 fl. 15. kr.

Lelki Jó Illat - tétel, avagy a' kegyes Léleknek
Istennel való beszélgetése Imádkozások és
éneklések által. Fordította és rész szerént
szerzette kivált az Utazók kedvéért Mak-
lári János. 32. formába. 7 kr.

A' Lovak Orvosolásáról. Írta Báró Szind, egy
Hadi Lovas Seregnek Ezredese, és a' Kolóniai
Válofztó Hertzegnek Fő Lovász - Mestere.
Magyarra fordította Német Mihály, Sövény-
házi Plébános. 8. 36 kr.

Yung Éjtzakáji és egyéb Munkáji. Mellyek
Magyar Nyelvre fordítottak Pétzeli József,
Rév-Komáromi Préd. által. II. Darab. 8. 1 fl.

**T. Pétzeli egyéb Munkájiból - is találatnak
még Exemplárok t. i. Meséiből 20 kr. Alzír-
ból 30 kr. Szomorú Játékokból 20 kr. Sz. Írás
Theologiájából. 2 fl. Henriásból 45 kr. és töb-
bek**